Szegedi Egyetem

V. évf. 5. szám — A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA — 1967. március 10.

Nőnapi köszöntésül virágok keltek útra, dísztáviratok, üdvözletek és levelek. Piros és fehér virágok, piros és fehér szavak. A szerelem és a szeretet virágai. A hála és a tisztelet virágai.

Tavaszi virágok. Szerte a világon köszöntötték az édesanyákat, akik megszülték és felnevelték gyermekeiket. Akik vigyáztak ránk és aggódtak értünk. Akik mindig, mindenkor értünk vannak: a gyermekekért. Köszöntötték a lányokat, a 14—16 éveseket, akik ilyenkor döbbennek rá, hogy az élet szép és szeretnének mindent átölelni maguk körül. A napot, az eget, a gőzölgő földeket és a megáradó vizeket, S bennük is, így árad és dobol a vágyakozás. Szerelmeseket, akik harcolnak naponta önmagukkal a másikért s a másikkal — önmagukért. Feleségeket, akik tudják már, hogy egymást becsülni, egymást segíteni, egymásért dolgozni néha a szerelemnél is többet jelenthet.

S vannak özvegyek, akik ezen a napon is virágot visznek a férj sírjára. Vannak édesanyák, akik ezen a napon is hiába várják már fiaikat. Vannak szerelmesek, akiknek a másik már csak egy fényképet, egy levelet, egy hajfürtöt, egy gyűrűt jelent — egy emléket. Van hely a földön, ahol ezen a napon is háború van, és meghalnak férjek, testvérek, édesapák és fiak.

A nők tudják igazán, milyen iszonyatos, milyen embertelen dolog a háború. Bárha a béke lenne ezen a napon s ezután mindig a virág, amivel köszöntik őket.

Egy új tantárgy premierjén

„Ezentúl fájdalommal szülsz magzatot" — idézték a bibliát 1847-ben az anglikán egyház fejei, amikor Simpson szülészorvos használni kezdte az étert a szülő anyák fájdalmának enyhítésére.

— „Bocsáta tehát az isten mély álmot az emberre, és kivevé az ő oldalbordáját" — vágott vissza ugyancsak a Genezisből vett idézettel az anesthesiológia egyik atyja, a módszert mégis csak akkor szentesítették a konzervatív szigetországban, amikor 1853-ban Viktória királynő narkózissal szült.

Történeti bevezetővel kezdődött „Az anesthesiológia és a reanimatio alapismeretei" című speciálkollégium a IV—V. évfolyam orvostanhallgatói részére február 1-én. A II. számú Sebészeti Klinika lépcsőzetes előadóterme ez alkalommal nagyon szűknek bizonyult. A IV. évfolyamról 98-an, az V-ről 56-an jelentkeztek, de legalább 160-an ültek a teremben. Az orvosképzésben úttörő jelentőségűnek mondható kezdeményezés a Szegedi Orvostudományi Egyetem anesthesiológus szakorvosainak nevéhez fűződik. Ők ismerték fel annak jelentőségét, hogy ma már az általános orvosoknak is szükségük van erre a képzésre, amelyről mindeddig szervezett keretek között, összefoglalóan nem értesülhettek, csupán egyes szaktárgyak előadóitól.

Szegeden 1955 óta vannak szív- és mellkasműtétek, kialakult a megfelelő műszerellátottság. Jelenleg hét szakorvos van, és segítségükkel igen sokan jutottak el még az anesthesiológia megismeréséhez. Hogy milyen sokan, azt éppen a speciálkollégium mutatja, amelynek rektori engedély alapján teljesen önállóan történt megszervezése mindnyájukat dicséri.

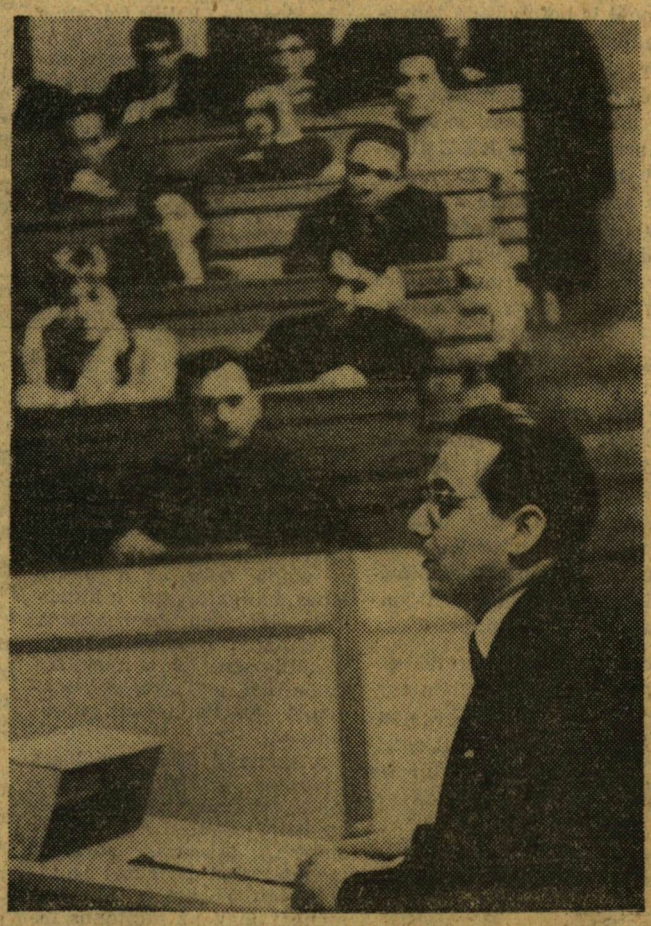

Dr. Szereday Zoltán adjunktus megtartja az országosan először indult anesthesiológiai kollégium első előadását az I. sz. Sebészeti Klinika előadójában.

Beszélgetők

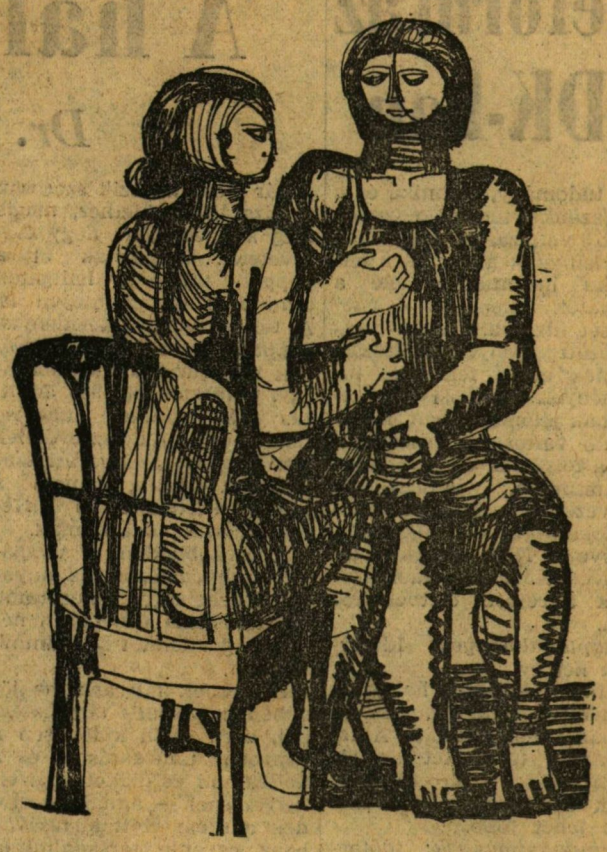

(Stefániai Edit rajza)

Kollégiumi vezetők továbbképzése

Hogyan lehet javítani, vonzóbbá és szebbé tenni a közösségi életet? Egy mondatban így lehetne megfogalmazni az újszegedi Móra Ferenc Kollégiumban megtartott továbbképzés problematikáját. A három napos továbbképzésen hatvan kollégiumi vezető és aktiva vett részt. Felmérték a jelenlegi helyzetet, kidolgozták a kollégiummá válás feladatait és elkészítették a második félévi munkatervet is. A vita nem általánosságokban mozgott tehát, a téma: a kollégium élete, hétköznapjainak szebbé, érdekesebbé tétele volt.

S túl ezen, a három nap a bölcsészlányok számára végülis egy hatásos vitafórum létrtjöttét jelentette. Olyan fórumét, ahol mód nyílt minden kívánságuk, problémájuk kinyilvánítására, nézeteik egybevetésére. Nagy érdeklődés fogadta dr. Mérei Gyula pofesszor időszerű külés belpolitikai kérdésekről megtartott tájékoztatóját s előadása után is számos kérdés vetődött még fel. A diákbizottság és a szobaközösségek munkájának megbeszélését követően dr. Veczkó József a kollégiumosítás feladataival foglalkozott referátumában. Megvitatták az érdekvédelmi munka és az új ösztöndíj-tervezet problémáit is.

Medicus curat...

Szemerkél az eső, fröccsen a sár, az autóban túl meleg van, kint nedvesen körülölel a hideg.

Február eleje, ilyenkor nem barátságos a falu.

De az emberek, akikkel találkozunk, barátságosak. Meleg szobába invitálnak, frissen sült, puha fehér kenyérrel kínálnak. A művelődési házak, a falvak szétszórt kultúrközpontjainak lelkes vezetői, ők azok, akik próbálják eloszlatni a falu téli kártyaszagú unalmát. Betűvel, szóval, zenével, tánccal tanítanak.

Február eleje van, ilyenkor több a dolga az orvosnak is. Betegek köhögnek, tüsszövnek a várótermekben — és reménytelenül sokan vannak. Figyeljük csak a számokat! Naponta 50—60—80 beteg orvosonként. Egyes falvakban, községekben 2—3000 lakos jut egy orvosra. És országos viszonylatban 500!

Ahogy kigyúltak lassan a villanyfények a falvakban, tanyákon, s elaludtak a petróleumlámpák, úgy jelentek meg a vöröskeresztes ládák, gyógyszerek, fehér köpenyek, épültek, a rendelők, s kihunytak lassan a babona petróleumlámpa fényei is. Az egészségügyi hálózat szálai beszőtték a falut is, türelmes munkájuk eredményeként ma már orvoshoz megy a beteg; csakhogy sok a beteg, illetve kevés az orvos, vagyis falun kevés az orvos.

Okos ember lesz az ember, ha nincs, akitől tanácsot kapjon vagy elfogadjon. Megtanítja a tapasztalat meg a természet arra, mi a jó, mi a rossz. Gyógyítani is tud, mert kell. Tehéntrágyát használnak lázcsillapítóként, faggyús borogatással enyhítik a köhögést, és petróleumos ruhával törölik ki torokgyíkos gyermeke torkát az édesanya. Sokféle gyógyfű terem az erdőkben, s idő múltán rájön az ember, melyik gyógyít, melyik öl. De „az ezernyifajta népbetegséget" nem gyógyította sem a trágya, sem a tea, sem a ráolvasás! Kevés fényt adott a petróleumlámpa!

Miről szólnak az orvostanhallgatók jelentései a gyakorlatokról? Jól felszerelt rendelők, néhol szakrendelés, bölcsődék, szülőotthonok, tanácsadások, felvilágosító előadások, egészségügyi szakkönyvek: villanyfény van már a faluban! Legtöbb helyen nem a tárgyi feltételek hiányzanak, hanem az orvos.

„Medicus curat, natura sanat" — de kevesen vannak, akik ápolnak, pedig a körzeti orvos is „medicus"!

Nyolcvanhat

Megenyhült az idő s megélénkült a munka a Bécsi krt. 35—37. szám alatti házak mögött kisajátított telekrészeken. A téli hónapokban védő takaró alatt pihent, ülepedett az épületek alapozása s most a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat munkásai keze alatt nőnek mind magasabbra a falak a négy épületből álló lakótömb alapjain. A négy épületben felépülő 86 lakás átadása 1967 októberének végéig megtörténik. Már elkészültek a második ütemben felépülő 10 emeletes lakóház tervei, s lebontották azt a földszintes régi épületet is, amelynek helyén áll majd a 100 lakásos pompás magasház. (A KISZ társasházépítési akció újabb fejleményeiről részletes beszámolót közlünk az 5. oldalon.)

(Dr. K. Szabó András felv.)

Március

Meleg hullám érkezett a hónap közepe táján. Vörössárga rügyek pattantak ki az ágak végén. Zöld fű zsendült az öreg fal tövében. A nap felhőhálójába burkolózott. S a város lakói kinyitották lakásaik ablakát — olyan volt, mintha a téli hónapok alatt nem is lélegeztek volna, hogy megvédjék magukat a hideg és a nedvesség ellen.

Teli tüdővel habzsoltam a levegőt. Úgy éreztem, nem tudok eleget beszívni belőle. A Tisza lassan, fodrozódva folyt most is, mint tavaly. Esett az eső és magával vitte a tél utolsó vizeit is. A nap lassan elfogyott, elhalkult, mint egy nevetés. Szétterült mindenütt a délután békéje. Lebegtek a háztetők az utca fölött, mint egy madár kifeszített szárnyai.

A délután kék. A napnak város, a városnak nap-szaga van. A hangok leesnek a földre és felemelkednek ismét, mint a sebesült őzek. A lég meglendül aztán megkapaszkodik a fákon. Különös, vad frissesség árad szét.

Egy lányt láttam, aki énekelt. A szó, a hang megcsendült a tiszta levegőben. Mintha fennakadt volna rajta s nemlétező visszhangra várna. Néztem és magamba ittam képét. Édes volt, friss és eleven. Felüdített. Szeme aranylóan verte vissza a fényt, s nevetett tiszta szívből.

A hangok mindenkihez szólnak, amikor zsong a levegő. Csak nem mindenki hallgatja meg őket. Régi kincseket kínál a víz fölé szálló március.

Lazányi Zoltán

Reform az NDK-ban

A tudomány, technika és a népgazdaság területén végbemenő változások magasabb követelményt állítanak a felsőfokú intézmények elé a hallgatók kiképzését és nevelését illetően. Ezek a megváltozott igények változást idéznek elő a felsőfokú intézmények kutatási kapacitásának állományában, mélyreható változások szükségesek a főiskolák és egyetemek kutatásaiban, vezetésében, szervezésében. Ezeket a szempontokat, igényeket figyelembevéve az NDK tanárképzése a következő fokozatokon történik a reform életbelépése után.

Alaptanulmányok. Időtartam: két év.

Az innen kikerült hallgatók általános iskolai tanárokként fognak tevékenykedni. A tanulmányi tervezetet az államtitkárság határozza meg. Órák száma heti 32 óránál nem lehet több.

Szaktanulmányok: Időtartam: az előző két évhez még két év, tehát összesen négy év. Ebben a második fokozatba átléphetnek az előből, ha elővizsgát tesznek az érdekelt hallgatók. Itt már az oktatás differenciált, azaz szakonként elválik.

A tanulmányok *fővizsgával* fejeződnek be. A hallgatók képességeik és tudásuk alapján nyernek elhelyezést.

Tudósképzés. Időtartam: 2—3 év, az előzőkkel együtt 6—7 év. Ebbe a szakaszba is átjöhetnek az előzőből, de szintén csak elővizsga letétele után. Itt már olyan magasan kvalifikált kádereket kell képezni, akik a tudományok, a termelés és társadalom fejlődését előmozdítják. A fővizsga után a hallgatók megkapják a doktori címet, és az állami szervekkel egyetértésben a kutatás különböző területein fognak működni. Ezek a reformok előreláthatóan 1969—70-ben valósulnak meg a gyakorlatban is.

Sóvágó Mária

A hallgatói ösztöndíjrendszerről

Dr. Balázs József és dr. Veres József tanulmánya

Bár nem tartozik szorosan a vizsgált területhez, mégis meg kell említeni, hogy észrevételek hangzottak el a nappali tagozatos hallgatók tandíjával kapcsolatosan is. A felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóinak tandíjáról a művelődésügyi miniszter 159/1963. /M. K. 14./ MM. számú utasítása rendelkezik. Az észrevételek nem annyira az eljárási szabályokat érintik, hanem a tandíj mértékére és differenciálására vonatkoznak.

A továbbiakban a vizsgálat eredményeként az anyagi érdekeltség fokozottabb megvalósítása érdekében néhány gondolatot kívánunk felvetni.

Helyesnek látszana, ha jövőben a szociális támogatásnál, ezen belül különösen a pénzbeni támogatásnál és a kollégiumi és diákotthoni elhelyezésnél — annak az elvnek a szem előtt tartásával, hogy egyenlő társadalmi és politikai feltételeket kell biztosítani az egyetemen a tehetség kibontakozásához — befolyásoló tényező lenne a tanulmányi munka eredménye. Ez két módon oldható meg: *A szociális támogatás rovására* (de az állami támogatás nem feltétlen csökkentésével, sőt esetleges növelésével) *történő általános tanulmányi ösztöndíj növelésével; a szociális támogatás rendszerén belül,* függetlenül az általános tanulmányi ösztöndíjtól, *olyan feltételeknek a megállapításával, amelyek a hallgatót anyagilag jobban ösztönzik tanulmányi munkájának javítására.* Pl. a diákotthoni ellátás térítési díjának mértékét a tanulmányi eredmény is befolyásolná, a Kar állami vezetőjének jogában állna időszakosan egészen a felső határig növelni az egyéb térítési díjakat stb.

A rendkívüli segély összege a különeljárási díjak emelésével *a jövőben nő.* Ennek megfelelően a rendkívüli segélykeretet hatékonyabban lehetne *felhasználni a hallgatók szociális támogatására.* A dékánok hatáskörének csorbítása nélkül elképzelhető lenne, hogy a rendkivüli segélyek odaítélése meghatározott szempontok alapján történne. Pl.

— miután a szociális támogatásnál is befolyásoló tényező lenne a tanulmányi eredmény, éppen az anyagi ösztönzés érdekében módot kellene adni az állami vezetőknek arra, hogy a KISZ alapszervezet és az évfolyamfelelős javaslatára az a fizikai vagy alacsony kategóriájú szülő gyermeke, aki anyagilag rászorul a támogatásra és a tanulmányi eredménye sem azért gyengébb, mert hanyag és lusta, hanem azért mert szorgalmas munkával sem tud jobb eredményt felmutatni, minden hónapban rendszeresen annyi rendkívüli segélyt kapjon a szociális ösztöndíja mellé, amennyi elegendő ahhoz, hogy tanulmányát nyugodt körülmények között végezze. A kari rendkívüli segély-keretek er-

— A segélykérelmekben foglalt indokok ellenőrzése, gondos mérlegelése mellett emelni lehetne a rendkívüli segélyek összegét, hogy az arra rászoruló hallgatók valóban meg tudják venni a legszükségesebb ruházati cikkeket. stb.

— Vásárlások esetében az utalványrendszer bevezetését sem tartanánk kizárt megoldásnak.

A vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a karokon az általános tanulmányi ösztöndíjjal kapcsolatban **hármas új követelmény** alakult ki. Ezek:

— az általános tanulmányi ösztöndíj összegének emelése,

— az ösztöndíj összegek közötti különbségek növelése,

— az ösztöndíj kategóriák differenciálása.

Az általános tanulmányi ösztöndíj összege emelésének méretére — kellő felmérés hiányában — javaslatot nem tehetünk, de a szerzett tapasztalatok alapján olyan következtetéseket levonhatunk, hogy *a növelés történhetne:*

— nagyobb összegű pénzügyi keret biztosításával;

— a pénzügyi keretnek ösztöndíj rendszerek közötti átcsoportosításával;

— a rendkivüli segélykeret egyrészének felhasználásával.

Az ösztöndíj összegek közötti különbségek növelésének elvi indoka a hallgatók anyagi ösztönzésének hatékonyabb biztosítása, (pl. az 50 Ft-os szintkülönbség az anyagi ösztönzés szerepét nem töltheti be).

Az általános tanulmányi ösztöndíj differenciáltabbá tétele két területen biztosítható: négy vagy öt kategória kialakításával, a kategóriarendszeren belül az állami vezető jogkörének növelésével oly módon, hogy egyéni elbírálás alapján joga legyen az ösztöndíj-kategóriák megváltoztatására.

A négyes kategóriára vonatkozó elgondolás pl.

Kategória	Tanulmányi eredmény pontszáma	Tan. ösztöndíj
I.	5 —4,9	500 Ft
II.	4,8—4	400 Ft
III.	3,9—3,5	250 Ft
IV.	3,4—3	100 Ft

A kategóriák határai nem egyeznek meg a jelenleg érvényben levő pontozási rendszerrel, így azonban lehetővé válna, hogy az a jó közepes hallgató, aki mindenből sikeresen levizsgázott, tanulmányi ösztöndíjban részesülhessen. Ez a megoldás különösen a Természettudományi Karon látszik indokoltnak.

A tartalmi differenciálásra vonatkozó elgondolás: az ösztöndíj odaítélésénél figyelembe kellene venni a hallgatók emberi, erkölcsi, politikai magatartását is. Ezzel is kidomborítva azt a követelményt, hogy az általános tanulmányi ösztöndíjat nem kizárólag a jó tanulmányi eredménnyel, de példamutató magatartással is ki kell érdemelni. Ezzel kapcsolatosan *szabad mérlegelési jogkört kellene biztosítani a dékánok részére.*

Fegyelmi vétség esetén a vétség fokától függően — szankciós jelleggel az ösztöndíj 1—2 havi megvonását, vagy az ösztöndíj összegének egy bizonyos időszakra való csökkentését is kezdeményezhetné az állami vezetés.

Miután a társadalmi tanulmányi ösztöndíjrendszer megszüntetésére ill. a szerződéses kapcsolatok nagymértékű csökkentésére vonatkozóan mind a három kar, de különösen a Bölcsészettudományi Kar részéről hangzottak el javaslatok, azok alapján helyesnek véljük:

— a társadalmi tanulmányi ösztöndíjrendszer teljes revízióját különösen a tanárképzés területén,

— a jövőre vonatkozóan a társadalmi tanulmányi ösztöndíj alapját képező szerződéses kapcsolatok (reális feltételeken nyugvó) csökkentését.

A társadalmi ösztöndíj összege magas. Általában havi 800 Ft-ot meghaladó ösztöndíjat kapnak a hallgatók. A kevesebb ösztöndíjban részesülő hallgatónál vagy a szülők jövedelme a magas, vagy a hallgató elégtelen tanulmányi eredményt ért el. A társadalmi tanulmányi ösztöndíjas 800 Ft-ból 200 Ft kollégiumi díjat fizet, így a kézhez kapott összeg 600 Ft. Viszont ha kikerül az egyetemről a havi 1300 Ft fizetéséből nem tud havonként 600 Ft-ot megtakarítani. Itt is csökkenteni kellene az ösztöndíj állandó jellegű szociális részét ugyanakkor növelni kellene a tanulmányi eredménytől függő változó részt.

Gyenge tanulmányi eredmény, fegyelmi vétség, stb. esetén az állami vezetés nagyobb mértékben kezdeményezze a szerződés felbontását.

A különeljárási díjak és az utóvizsgadíjak új rendszeréről szóló minisztériumi utasítás-tervezetet — az anyagi ösztönzés szempontjából is — változtatás nélkül elfogadhatónak tartjuk.

Az új megoldások anyagi alapjának biztosítása érdekében a különeljárási díjakból befolyó összeg felhasználható lenne: a hallgatók szociális támogatásához szükséges pénzügyi keret növelésére, — az általános tanulmányi ösztöndíjkeret szintjének emelésére.

Az egyetemi ifjúság

Tudományegyetemünk párt és KISZ végrehajtó bizottságainak állásfoglalása

Egyetemünk valamennyi oktatójában, hallgatójában nagy érdeklődést kiváltó anyag került megvitatásra a legutóbbi hetek alatt. A napirend a JTK oktatói értekezletén, a BTK és a TTK oktatóinak szakcsoport ülésein, a KISZ alapszervezetek taggyűlésein a KISZ KB októberi határozatának, valamint a MSZMP és a KISZ egyetemi végrehajtó bizottságainak együttes állásfoglalásából adódó feladatok megvitatása volt. Nevelési feladatok az oktatók számára, nevelési és szervezési feladatok a KISZ szervezetek számára. Annak ellenére, hogy ezek a viták többnyire lezajlottak, mégsem vállalkozhatunk összegezésükre. Nem vállalkozhatunk elsősorban azért, mert az elhangzottak sokrétűsége, specialitása az adott intézmény vonatkozásában nem teszi ezt általában lehetővé; másodsorban azért, mert ez már a vitavezetők megtették az egyes karok, szakok, évfolyamok, illetve az alapszervezetek vonatkozásában. Így inkább csak néhány kérdést kívánunk felvetni állásfoglalások kapcsán, főleg olyanokat, amelyek a KISZ szervezetek munkájára vonatkoznak.

Amikor az MSZMP VIII. Kongresszusa és az oktatási reformról szóló jogszabályok, határozatok a felsőoktatási intézmények elé a kommunista szakemberképzés célját állították, párhuzamosan és önként adódott az egyetemi KISZ-szervezetek legfőbb feladata: a kommunista szakemberképzés segítése. Azóta néhány év eltelt, lehetőség nyílott mindkét részről az eddigi munka értékelésére, illetve a hiányosságok okainak feltárására. Az elemzés aktualitását támasztotta alá az is, hogy az egyetemi ifjúság eszmei-politikai és erkölcsi arculatáról, az egyetemi KISZ-szervezetek munkájáról folyó viták gyakran torz formában és valótlan tartalommal jelentkeztek. Pedig az egyetemi ifjúság szakmai-politikai fejlődése — amely jelen társadalmi viszonyaink között közismerten rendkívüli jelentőséggel bír — csak akkor biztosított, ha megfelelő alapon, tudományosan kidolgozott oktatási-nevelési elvek determinálják.

Nagy feladatra vállalkozott tehát a KISZ Központi Bizottsága, amikor mindezek felvetésével *az irányelv céljául tűzte ki, hogy egyrészről segítsen a társadalmi közvéleményben valósághű képet kialakítani az egyetemi ifjúságról és a KISZ-szervezetek munkájáról, másrészről segítse a felsőoktatásban résztvevő ifjúság oktatásával, nevelésével foglalkozók — elsősorban a KISZ, valamint a felsőoktatási intézmények munkáját irányító különböző vezetőszervek — hatékonyabb tevékenységét.*

A feladat jelentősége mellett, a nagyfokú érdeklődés kiváltásában azonban nem kis szerepe van e dokumentum bátor és nyílt hangvételének, amelyet nagyon helyesen vittek tovább az egyetem párt és KISZ végrehajtó bizottságai közös állásfoglalásukban. Nem eltúlozott egyetemünkön az a közvélemény, amely úgy ítéli meg ezeket a dokumentumokat, hogy elsőként foglalják össze „kozmetikázás" nélkül mindazokat a fontosabb egyetempolitikai problémákat, amelyek ugyan eddig is beszélgetések tárgyát képezték, vagy részük ismeretes volt sokunk előtt, de ilyen formában még nem nyertek írásbeli rögzítést.

Van azonban a KISZ KB Irányelveinek egy további sajátossága is: az egyetemen jelentkező problémák teljes bonyolultságukban, összefüggése'kben való vizsgálata. Az így létrejött anyag első olvasásra valóban úgy tűnhet, hogy olyan kérdésekkel is foglalkozik, amelyek túlnőnek a KISZ hatáskörén. (A viták során főleg az oktató-nevelő munkával folalkozó rész tekintetében jelentkeztek ilyen nézetek.)

Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az eredmények elismerése mellett, a fogyatékosságok ilyetén felvetése elsősorban azért történt, hogy „közös összefogással hatékonyabban és gyorsabban léphessünk előre, a megoldásra váró feladatokban."

Egyetemünkön már az eddigiekből is megállapítható, hogy a többségi álláspont szerint az Irányelvben megfogalmazott hiányosságok általában de a maguk konkrétságában is megállják helyüket. Ugyanakkor feltétlenül szükséges hangsúlyoznunk — elsősorban a hallgatók tárgyilagos ítélőképességének kialakítása érdekében — hogy az egyetemi oktatókat sem szabad kiragadnunk munkájuk megítélése során abból a társadalmi valóságból amelyben élnek és dolgoznak. Nem azért hangsúlyozzuk ezt, mintha a dokumentumok ezt tették volna, de *amennyire fontos, hogy az oktatók erkölcsi-politikai magatartásukból világnézetükből kiküszöböljenek minden károsan ható tényezőt, ugyannyira fontos, hogy a hallgatók éretten, tárgyilagosan ítéljék meg a hiányosságokat, vegyék figyelembe, hogy mindazokon az ellentmondásokon kívül, amelyekkel nekik is meg kell küzdeniük, oktatóiknak gyakran sokkal több nehézséggel kell szembenézni a tudományos és társadalmi életükkel összefüggésben.* Ezzel természetesen nem kívánjuk mindazokat a szubjektív tényezőket kisebbíteni, amelyeket a dokumentumok felvetnek, mégkevésbé, hogy a fogyatékosságokat társadalmi problémákra vezessük vissza, de úgy gondoljuk az Irányelvek helyes és egészséges értelmezése ezt föltétlenül megköveteli.

Régi mulasztást pótol a KISZ KB dokumentuma, amikor a KISZ szervezetek helyzetét elemzi, igen súlyos, de mégis tárgyilagos megítélés alapján. Egyetemünk párt és KISZ Végrehajtó Bizottságai magukévá tették azokat a megállapításokat is, hogy a KISZ „alapszervezetek jó részének munkájában a fegyelem minimális, a demokratizmus pedig formális. *A KISZ szervezetek számottevő részében nem az ifjú kommunista légkör az uralkodó. A munkastílus is többnyire alkalmatlan a közösségi élet kibontakozására, a hallgatók erkölcsi-politikai megedzésére és közéleti, társadalmi tapasztalatok megszerzésére.* Több helyen tapasztalható lazaság, politikai érzéketlenség is. Olyan tagjai is vannak a KISZ-nek akik nem méltóak az ifjú kommunista névre, elemi tanulmányi és mozgalmi kötelezettségeiket sem teljesítik, sőt néhányan közülük egyetemi, vagy bírósági büntetésben is részesültek."

Mindezekből a feladatok egész sora következik KISZ szervezeteink számára. Sokakban fel is vetődik a kérdés: vajon alkalmasak-e ezek a szervezetek a feladatok megoldására? Megvannak-e a KISZ-ben azok a feltételek, amelyek mellett biztosítható az előrehaladás?

Az első kérdésre a felelet egyértelműen igen bő. Ebből viszont az következik, hogy *meg kell teremtenünk az előrelépéshez szükséges személyi, tárgyi és egyéb feltételeket.* Megfelelő rétegpolitikával, *a munkavégzés lehetőségeinek és formáinak tökéletes kialakításával, a KISZ-en belül — feltétlenül újabb és újabb eredmények érhetők el.* Persze ez azon is áll, vagy bukik, hogy KISZ vezetőink mennyire tudnak élni ezekkel a lehetőségekkel. Az öntevékenység fokozása soha nem tapasztalt fejlődésnek lehet a mozgatórugója. Erre mindkét dokumentum tartalmaz iránymutatást.

Nem egyoldalú követelmény fokozásról van itt szó, hiszen az Irányelvek különös gondot fordítanak a hallgatók érdekvédelmére, a nyugodt körülmények biztosítására is. Sokszor úgy látjuk, hogy a hallgatók érdekvédelmét a KISZ csak akkor tudja ellátni, ha bizonyos hatósági jogokat is kap. *A hatósági jogkör gyakorlása azonban csak akkor lehet eredményes a társadalmi-politikai szervezet részéről, ha elsősorban a szervezet működéséhez, illetve működtetéséhez szükséges.*

Társadalmunkban jogszabályok és erkölcsi normák által biztosított mindazon személyek egyéni, és a kollektívák közös érdekeinek védelme, akik jelentős munkával járulnak hozzá a mindennapi nehézségek megoldásához. Minél több feladatot old meg a KISZ, minél eredményesebb és szélesebb munkát végez, annál jobban szélesedik beleszólási, véleménynyilvánítási jogköre is.

Úgy érezzük, a József Attila Tudományegyetem KISZ Bizottsága — az MSZMP Végrehajtó Bizottságának maximális támogatása mellett — már a KISZ KB Irányelveinek feldolgozása során is arról tett tanúbizonyságot, hogy egyetemi KISZ-szervezeteinkben a rendkívül bonyolult és nehéz problémák ellenére is megvan a feltétele annak, hogy az Irányelvek és az ezt konkretizáló egyetemi állásfoglalások, határozatok megvalósulhassanak.

DR. TÓTH LAJOS

Bölcsészek a katedrán

Olykor eltűnődöm, hogy melyik az a pillanat, amelytől valaki a tanári pályán, az organizált párbeszédek és spontán dialógusok közepett érett szakembernek számít.

A Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban és az Árpád-téri általános iskolában 140 ötödéves bölcsész — és 117 ugyancsak végzős természettudományos képzettségű hallgató — folytatja pedagógiai gyakorlatát. Elvileg a zárótanításuk lenne az, amelyben értelmet kellene kapnia négy évi szakmai-pedagógiai felkészülésnek, és ebben az általában utolsónak hagyott órában összegeződni kellene a már eltelt 2—4 hetes gyakorló tanítás tapasztalatainak, eredményeinek. Tisztán logikai alapon tehát ez volna az a bizonyos — háromnegyed óráig tartó, percről percre eltervezett — pillanat a tanárrá válás küzdelmes folyamatában. Valóban kész szakemberré válhat a tanárjelölt 6—22 órából álló gyakorlata során?

— Nem. Ahhoz legalább öt év kell — válaszol Gábris Ida, a gyakorló gimnázium egyik szakvezető tanára. Itt csupán bepillantás nyílik az oktató-nevelő munkába, a műhelytitkokba. Mindez előkészület csupán, lecke az anyag feldolgozási módszereiből, a tanulókkal való bánásmódból.

Ekkor még nem könnyű elhagyni a diákélettel kapcsolatos szokásokat sem. Kétségkívül kellemetlen érzés, amikor kiderül, hogy a gyors jegyzetkészítés reflexei öntudatlanul bár, de érvényesülnek a táblán szereplő vázlatképben is.

— Elég jól sikerült az órám — közölte valaki. Csak később mondta meg a tanárnő, hogy a táblán kis betűkkel kezdtem a mondatokat. Nem is vettem észre. Mindig így szoktam jegyzetelni.

S ha lehet, akkor a tanárjelölt a vizsgatanítása előtt még jobbban izgul. Nőknél megfigyelhető, hogy mielőtt elindulnak a naplóért, még egyszer végigfutnak tekintetükkel ruhájukon —, igazítás a frizurán, s néha egy-egy ateista módon értelmezendő keresztvetés is tettenérhető. Ami a külső szemlélő, a hospitáló diák szemében olyan világosnak és magától értetődőnek mutatkozott, most meghatározatlan módon bonyolulttá válik.

—Csak már ezen túl legyek — sóhajt fel az orosznémet szakos Tokodi József. Ő ma „zár" a II/b-ben. Hogy mit, mikor és hogyan csinál majd, azon ilyenkor értelmetlen már töprengeni. A felelőket kijelölte, a vázlat kész. Esetleg nem jut eszébe egy név... És ismétli magában az oktatási és nevelési célt is precízen feltüntető óravázlat menetét, az előre összeállított kérdéseket, a „Délutáni napirend" című olvasmány tartalmát, amelynek befejező részét az órán dolgozza fel.

— Nehogy elakadjak — magyarázza.

A szakvezető tanár állítólag ugyanúgy végigizgulja a 45 percet, akár a jelöltje. Sőt — szerencsés esetben — a tanulók is. Ők úgy tudják, hogy most osztályozzák a „kis tancsit":

— Mi is drukkolunk — állítja Rázsó Lajos, másodikos gimnazista. Mert a jelöltek ilyenkor általában sietni szoktak.

Így gondolkodtak a tanulók és ők négyen, akik beléptek a jelölt utolsó orosz órájára szombaton 11 50 perckor a II/b osztályba. És megkezdődött egy párbeszéd a hétköznapokkal, amelyben fegyelmezett, szigorú felkészüléssel, sokszor a személyes sors szüntelenül elkötelezett pédaadásával lehet csak válaszképesnek maradni. Az ítélkezés és a példaadás felelőssége — az élet jótékony dialektikájaként — az osztályt tanító-nevelő hallgatóból szakmai tekintélyt igénylő és dönteni képes, a hajdani egyetemista önmagánál legalább egy esztendővel idősebb pedagógust nevel.

Esetenként a lélegzetvételeket is ajánlatos tervezni, hogy ne legyen zizált, kapkodó a beszéd tempója. Máskor meglepetésként hatott az órákat követő megbeszélések, értékelő mondatok között elhangzott vallomás egy látszólag nyugodt, kiegyensúlyozott hallgató szájából:

— Tévedsz, egyáltalán nem voltam nyugodt. És mennyit elfelejtettem elmondani! Csak most látom.

— Mi a teendő akkor, hogyha egyszerűen nem lehet reagálásra késztetően „megfenyíteni" a tanulókat?

— Az a véleményem, hogy a leghatásosabb fegyelmezési eszköz a tanítási órának az érdekessé és elménykszerűvé tétele — felel a kérdésre immár többszáz meglátogatott óra tapasztalatainak alapján dr. Sipka Sándor adjunktus. Nagyon sok múlik azon, hogy a tanár megtalálja-e a gyerekeket érdeklő tartalmi érdekességeket, szellemi izgalmat hozóvá tudja-e tenni magyarázatát. Az igaz, hogy vannak minden osztályban olyanok, akiket nem könnyű a szellemi muka élvezetére rávezetni. De azért nem gondolnám, hogy ők lennének többségben, akik semmiképp sem kapcsolhatók be a téma élményvilágába. Megítélésem szerint a tanítás titka a pontos eltervezés és az életszerűség. Ha a tanár maga is szinte átéli az anyagot, s ez egész magatartásán érződik, akkor a fegyelmezés nagyobb részét is megoldotta. Persze, ez nem kis dolog.

Jómagam is tanúja voltam, hogy nehéz, viszkető-kellemetlen verejték-cseppek görögtek végig kínos lassúsággal a jelölt arcán, és lehulltak a tanári asztalra, a nyitott óravázlatra. Láttam jelöltet, aki kilépve az osztályból, sírvafakadt:

— Úgy összeállítottam otthon. És akkor még logikus is volt. Talán ugyanabban a percben, egy másik folyosón így szólt valaki:

— Nem is hittem volna. Rájöttem, hogy szeretek tanítani.

Az esetek és példák jelzik, hogy apró, meglepetéses örömeivel sikerélményeivel és csüggedéseivel a szakadatlan és az értelmes emberi lét határáig a pedagógus számára is mindig-megújító dialógus: kezdetét vette.

Géza Ferenc

Tervek és az aktivitás

Orvosegyetemünk KISZ-szervezeteinek második félévi programja

Elkészült a Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-szervezeteinek második félévi akcióprogramja. A KISZ-bizottság által jóváhagyott programot a téli vezetőképző tanfolyamon alaposan megvitatták s kidolgozása kollektív munka eredménye. A program rendkívül gazdag. Megvalósításához azonban fokozottabb szükség van az egész tagság összefogott munkájára, aktívabb és lelkesebb mozgalmi élet kibontakozására.

Hagyományos tevékenységi formává váltak egyetemünkön a rendszeres KISZ-csoportgyűlések. Örömmel mondhatjuk, hogy nagyon jelentős szerepet töltenek be hallgatóink közösségi nevelésében, a közös problémák megvitatásában, álláspontok kialakításában. Bár e félév során a csoportgyűlési keret jórészét központi feladatokkal — a IX. kongresszus anyagának feldolgozása; az új ösztöndíjrendszerre tett KISZ KB. javaslatának megvitatása — kötöttük le, maradt lehetőség az önálló kezdeményezésekre, témaválasztásra és a csoporttagok ISZM teljesítésének értékelésére.

A csoportgyűlések vonatkozásában a jövőben két feladatcsoport áll előttünk: egyrészt, megfelelő helyiségek biztosításával a mostaninál kedvezőbb feltételeket kell teremteni a csoportgyűlések zavartalan lebonyolításához. Mondanom se kell, hogy ez nem ebben a félévben, s nem is a KISZ-szervezet által megoldható probléma. Bár elsőrendűen fontos, de nem lényegi kérdés ez a csoportgyűlések nevelő funkcióját illetően.

Lényegesebb, és sokkal inkább a mi hatáskörünkhöz tartozik a feladatok másik csoportja: a csoportfoglalkozások tartalmi hatékonyságának növelése. Ez azt jelenti, hogy a még alacsonyabb színvonalú csoportgyűlések programjának és tartalmi tevékenységének erőteljesen javulnia kell, s hogy a színvonalas programmal induló csoportok többet tegyenek a színes, élénk, vitadús szellem kialakításáért.

Nagy problémát jelent számunkra, hogy

a rossz hozzáállás, mímelt közömbösség, passzivitás következtében nincs meg a kellő érzelmi azonosulás hallgatóink részéről a csoportgyűlésekkel, mint tevékenységi formával kapcsolatban.

Ki kell zökkentenünk közömbösségükből, passzivitásukból az ilyen hallgatókat. Hogy hogyan? Nincs recept rá, a csoporton belül kell megtalálni a megoldást. Csak lelkes aktivitás teremthet érzelmi azonosulást.

Fontos szerepük van fiatal oktató csoportpatrónusainknak a csoport közösségi életének formálásában. A felsőoktatás pedagógiájának alapelveihez jól igazodik ez a patronálási forma. Már a terminológia is jelzi, hogy itt nem direkt nevelési ráhatások dominálnak, hanem az egyetemi oktató patrónusi mivoltában egyéniségével, magatartásával, állásfoglalásaival, kiállásával, nagyobb szak- és általános műveltségével hat a hallgatókra, tehát elsősorban indirekt jellegű hatásokkal nevel.

Nagy feladatokat jelent tehát ez a megbizatás, s patrónusainknak nagyon sokat kell még tenni, hogy megfeleljenek e követelményeknek.

A csoportmunka mellett az ifjúsági mozgalom másik nagy területe egyetemünkön az alapszervezeti KISZ-munka. Az alapszervezet hagyományosan összefogja, irányítja, ellenőrzi a tagok, a csoportok, a tagság tevékenységét, szervezi közös akcióikat (politikai akciók, társadalmi munkát, érdekvédelem, kirándulás, „évfolyambuli", sportversenyek stb.). E hagyományos munka ellátása mellé a KISZ KB. egyetemi ifjúsággal kapcsolatos irányelveinek megtárgyalását, ennek kapcsán az alapszervezet tagságának megítélését, KISZ-munkájának értékelését, feladataik tudatosítását, továbbá az évfolyam sajátosságokhoz igazodó KISZ-követelményrendszer kimunkálását, a közös egyetemi akciókban való részvételt, a KISZ VII. kongresszusára való felkészülést állítottuk e félévben központi feladatként hallgatói alapszervezeteink elé.

Kollégiumaink nevelőmunkája már szinte kiszakíthatatlan része az egyetemi KISZ-munkának.

Bár objektív körülmény ez egyetemünkön, de mindenképp érdem a szükségesség felismerése és az a lelkes törekvés, hogy a KISZ és kollégium kapcsolatának növelésével rendszeresebbé, rendezettebbé tegyük az ifjúsági munkát.

A kollégiumaink önálló — de nem különálló — tevékenysége (a kollégiumi együttélés megszervezése, politikai előadások tartása, film- és egyéb vitaestek, „bulik", sportversenyek szervezése,) mellett kollégiumaink e félévben megvitatják és végleges formában öntik a szocialista kollégiumra vonatkozó közös tervezetet.

Az esedékes országgyűlési, és tanácsi választások helyi előkészítésébe tervszerűen és nagy aktivitással kapcsolódtunk be az elmúlt napokban. Hallgatóink közül sokan vettek részt, és hozzászólásaikkal is képviselték KISZ-bizottságunkat, egyetemi oktatóink, dolgozóink jelölését tárgyaló jelölőüléseken.

A JATE-val közösen tartandó ifjúsági választó nagygyűlés, az először választókkal való foglalkozás, és kollégistáink együttesen történő szavazásának megszervezése még a választással kapcsolatos feladatunk.

KISZ-vezetőink, aktivistáink rendszeres politikai tájékoztatáson, öntevékeny köreink működésének további biztosítása, az ateista propaganda alkalmazandó metodikájának kidolgozása, új KISZ követelményrendszer kimunkálása, társadalmi munkaszervezés, építőtábori előkészületek, a TDK munka ellenőrzése, értékelése, „ART KINO"-sorozat, s kapcsolódó film-viták rendezése, szervezése, az ezévi teljesítés precíz értékelése és még egész sor feladat, melyeknek megvalósításával meg kell birkóznunk ebben a félévben.

A **Forradalmi Ifjúsági Napok** keretében fogunk megemlékezni évfordulóinkról, veszünk részt a VIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencián, az Országos Amatőrfilm Fesztiválon, az Országos Egyetemi Sportnapokon, képzőművészeti és fotókiállítást szervezünk.

A KISZ VII. Kongresszusának előkészítése kapcsán bizonyos változtatásokat tervezünk a KISZ egyetemi szervezeti strukturájában.

Az irányítás decentralizálása és hatékonyabbá tétele érdekében kari vezetőségeink helyett kari bizottságokat szervezünk.

E változtatással az egyetemi KISZ-bizottság elvi irányító és ellenőrző szerepének növeléséhez is szeretnénk feltételeket teremteni.

Besenyi Sándor

Győri Imre tájékoztatója az aulában

Nagyon jól sikerült konzultációs tájékoztató előadást tartott Győri Imre, a Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei bizottságának első titkára, egyetemeink oktatói, dolgozói és hallgatói részére a Dugonics téri aulában.

Győri elvtárs előadása első részében az MSZMP IX. kongresszusának határozataival és az abból adódó népgazdasági, valamint tudományos és kulturális feladatokkal foglalkozott. Részletesen elemezte a gazdasági mechanizmus reformjával együtt járó intézkedések célját, jellegét, ismertette a harmadik ötéves terv során megyénkben és Szegeden megvalósuló beruházások rendjét. Elemezte azokat a módosításokat, amelyeket a feltárt algyőbaktói olaj és földgázkincs gazdaságos kiaknázása tett szükségessé.

Az előadás további részei az írásban előre eljuttatott kérdések alapján időszerű kül- és belpolitikai kérdésekkel foglalkoztak. Az előadó kitért a kínai helyzet újabb fejleményeire, foglalkozott az indonéziai eseményekkel, s a vietnami háború várható újabb fordulataival, az amerikai agresszorok további terveivel is.

A kitűnően sikerült tájékoztató ismét bizonyította hogy egyetemeink oktatói, dolgozói és hallgatósága igényli a rendszeres tájékoztatást, s nem közömbös sem a nemzetközi helyzet, sem belpolitikánk változásai, különféle kérdései iránt.

Győri Imre, a megyei pártbizottság első titkára

A nagy érdeklődéssel kísért konzultációs előadás résztvevőinek egy csoportja. A tájékoztató aktuális kül- és belpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

Monteverdi-ünnepség

1967. március 22-én, szerdán este 8 órai kezdettel *Monteverdi* születésének 400. évfordulója alkalmából ünnepi hangversenyt rendez a *Zeneművészeti Főiskola Zene- és Énektanárképző Szak Szegedi Tagozata* és a *Szegedi Zeneművészeti Szakiskola* az intézet nagytermében.

Claudio Monteverdi a reneszánsz nagy olasz zeneköltője. Zenetörténeti jelentősége abban áll, hogy munkássága nemcsak záróköve a vokális polifónia korszakának, hanem egy új műfaj, *az opera kialakulásában* is döntő szerepet játszik. *Peri* és *Caccini* kísérletei után ő írja az első olyan jelentős zenedrámát, amely elindítja a műfajt több évszázados útjára, s ugyanakkor *művei már klasszikus értékű, ma is élő* alkotások.

A jubileumi hangverseny műsorán az 1606-ban a mantuai udvar farsangi ünnepségein bemutatott *Orfeo* szerepel oratórium-szerű előadásban. Az opera témája *a közismert Orpheus-mítosz*, amelyet a zeneszerzők egész sora dolgozott fel a későbbi időkben.

A Magyarországon jóformán teljesen ismeretlen darab előadásában résztvesz a Főiskola Tagozat és a Szakiskola hallgatóiból alakult ének- és zenekar. A főszerepet *Joó Csilla*, a Szakiskola művésztanára énekli, a többi szerepben az ének tanszak növendékei lépnek fel. Az operát mai hangszerekre átdolgozta és vezényli *Vántus István*, a Főiskola tanára.

Az érdekesnek ígérkező bemutatóra a Főiskola KISZ-szervezete nevében minden egyetemi és főiskolai hallgatót szeretettel meghív

Fóti Mária és Elő Magdolna

Először az urnák előtt

Ezekben a napokban az egész ország lázas tevékenységgel készül a választásokra. A „lázas" jelző, úgy véljük nem alaptalan, mert nyugodtan állíthatjuk, hogy választás iránt ilyen nagy őszinte érdeklődés még nem nyilvánult meg. A széles tömegek aktivitása együttműködést fejez ki államunk irányításával, s azon keresztül az eddig elért eredményekkel.

A választás minden arra jogosult polgárnak felelősséget jelent, hisz az elkövetkezendő évek terveinek szavazunk bizalmat. Ez pedig azt igényli, hogy megkeressük azokat az embereket, akik szocialista társadalmunk eddigi törekvéseinek szellemében munkálkodnak majd e tervek megvalósulásáért; kiválasztani a legrátermettebbeket, akik méltók arra, hogy egy nép megbecsülését élvezzék.

A választók között nem kevés az egyetemi, főiskolai hallgató.

Farkas István IV. éves orvostanhallgatóval véletlenül, egy jelölő gyűlésen találkoztam. Szólásra emelkedett, hogy kollégái nevében kifejezésre juttassa legmesszebb menő támogatását egy, általuk jól ismert jelöltnek. Az ifjúság „szószólójának" mondta magát, s kicsit zavarban volt.

— Lehet, hogy kívülről túlzásnak tűnt, amit mondtam. De mentségemre szolgáljon, hogy mindazt nagyon őszintén éreztem. Ennél csak elfogódottságom volt nagyobb, és ennek tulajdonítható, hogy nem mindig találtam meg a kellő szavakat.

Bár négy évvel ezelőtt már szavaztam, de jelölő gyűlésen most vettem részt először. Tetszett a gyűlés hangulata. Úgy látom, hogy megvan a jelölők és a jelöltek között a megfelelő és elengedhetetlen kapcsolat.

Ime, egy „tapasztalt" választó szavai.

Vajon azok a fiatalok, akik idén járulnak először az urnák elé, milyen érzésekkel, gondolatokkal készülnek erre, az életükben oly fontos eseményre?

Papp György, II. éves matematika-fizika szakos hallgató.

— Kisiskolás koromban, mint úttörő, őrséget álltam a szavazóhelyiség bejáratánál. Csodálkozó tekintettel követtem az embereket, akik a szavazó cédulákat az urnába dobták. Gyerekfejjel nem sokat értettem az egészből. Akkor kezdett érdekelni különösebben a dolog, mikor egyik szeretett tanáromat is jelölték.

— És nyolc év után a csodálkozó gyerekből aktív résztvevő lett...

— Jó az a bizalom, hogy a társadalom az én véleményemet is kikéri.

Mikor az Apáthy kollégiumban jártam első szavazók után érdeklődve, sokan voltak segítségemre. Ide és ide, itt és itt, kaptam a készséges felvilágosításokat. Rövid, izgalmas „kérdezz-felelek" játék után megtaláltam azt, akit kerestem *Nagy Klára. III. éves gyógyszerészhallgatónő személyében.*

— Általában mindaz, ami először fordul elő az ember életében, ha még nem következett el, titokzatosnak, nehéznek tűnik. Különösen, mikor arról van szó, hogy életünk további alakulásáról határozzunk. Választás... ez jó, de ugyanakkor rossz is. Jó, mert felnőttnek számítok. aki sorsáról maga dönt. Rossz, mert ez azt jelenti, hogy szállnak az évek, és picit „megöregedtem".

Fábián Irén rajz-földrajz szakos, a Tanárképző Főiskolára jár.

— 1967. február 7-én jelölő gyűlésre mentem. Az ott elhangzott programbeszéd reális célkitűzései, a jelölt alkalmasságának elemzése, a résztvevők érdeklődése rádöbbentettek a nagykorúság egy speciális oldalára, a közösség és az egyén viszonyára, egymásrautaltságára.

— Véleményed szerint a gyűlés végén a kézfeltartás mit fejezett ki?

— Nemcsak egyszerű kézfeltartás volt. Érezni lehetett mögötte a bizalmat, amely felelősségünk rostájában is megállta a helyét, és ezzel a bizalommal kívántunk eredményes munkát jelöltünknek.

Csipes Antal, III.éves magyar-történelem szakos hallgató.

— A történész szemével hogyan ítéled meg a választás jelentőségét?

— Óhatatlanul gondolnom kell az osztálytársadalmakban általános több párt rendszerű választások jellegére. Ezek a választások a mindenkori uralkodó osztályok érdekeit szolgálták. Különösen a legfejlettebb osztálytársadalomban, a kapitalizmusban vált igazán súlyossá e probléma, ahol a munkásosztály részt kért a politikai hatalomból. Hosszú harc után, forradalom útján tudta végül is céljait megvalósítani a munkásság. Szervezettsége, összefogásában rejlő ereje napjaink választási aktusában is megmutatkozik.

A mi feladatunk az, hogy az évszázadok óta követelt, áhított és nehezen megszerzett általános választójogot méltó módon használjuk fel.

Nem árulok el titkot, mikor elmondom, hogy Irén és Tóni már régóta ismerik egymást. Közös problémáik, terveik vannak. Szavazni is együtt mennek.

Szilvásy László joghallgató nem lepődött meg, mikor megtudta, hogy milyen témáról kívánok beszélgetni vele.

— Egy jogász sohasem jöhet zavarba — mondta tréfásan, majd komolyra fordította a szót. — Ahogy visszaemlékszem a családi körben eltöltött születésnapi ünnepségekre, az ünnepi torta jut eszembe, amit anyám sütött erre az alkalomra. Most, a 22. születésnapom évében még szebb ajándék lesz a jutalmam. Komoly ez az ajándék, viszonozni is kell, jelentőségét nem szem elől veszítve. Jogaim és kötelességeim a „fontosabb" stádiumba léptek.

— Miért érzed azt, hogy tartozol az ajándékért?

— Örömmel nyugtáztam az elmúlt négy év munkájának eredményeit. Emelkedett a lakosság pénzjövedelme, iparunk korszerűsödött, fejlődött mezőgazdaságunk. Ismét előbbre léptünk.

Nem panaszkodhatunk, különösen mi nem, akik tanulunk. Eddig kaptunk, részesedtünk. Jó körülmények között készülhetünk, hogy szakemberekké válva hasznosíthassuk tudásunkat. A bizalmat kell visszaadni azoknak, akiktől kaptuk.

*

Komolyan mondták-e mindazt, amit elmondtak? Úgy is érzik, ahogy nyilatkoztak?

Együtt születtek szocialista hazánkkal, együtt erősödtek, fejlődtek vele. Minden rezdülését érezték. Ismerik egymást és bíznak egymásban.

T. GY.

Hobby

Hobby-horse = vesszőparipa állítja a Réval lexikon, az idegen szavak szótára kedvtelést emleget a hobby magyar megfelelőjének. Szinte magyar szónak érezzük. Próbálom leírni „hobbi". Azért ennyire még nem magyar. Deffiniálni próbálom és kicsúszik kezemből, lerajzolom egyik oldaláról és kiderül, hogy ezeroldalú. Úgy hozzánknőtt, mint a kedvtelés sohasem A modern ember sajátja. A játékos emberé, ahogy Kosztolányi mondaná. Kitermelője ez a század, amely egyre több időt engedélyez az egyénnek, hogy valóban önmaga legyen. De nemcsak az idő függvénye. A műveltségé is, amely a művészi önkifejezést lehetővé teszi. Van, aki szoborszerű köveket gyűjt, és kiállítást rendez belőlük, van, aki megtanul zenélni, aztán „professzionista" lesz, szinte már nem is hobby a bélyeggyűjtés, annyira szervezett. Most tehát, amikor annak felderítésére indulunk, hogy az egyetemisták milyen kedvteléseknek, bocsánat hobbyknak hódolnak, csak azokhoz kopogtatunk be, akik játékból gyűjtenek, zenélnek, szavalnak, nyelvészkednek vagy irodalmárkodnak. A tanulószobát széles ívben kikerüljük. Mert a tanulás az ugyebár, nem hobby...

A színpad

Az egyetemi színpad Illyés Gyula „Tűvé-tevők" című komédiáját próbálja. A szereposztásból: ...Vargalegény — Nagy Endre.

— Szoktál izgulni bemutató előtt?

— Nem vagyok „izgulós" típus. Keményen a szerepre koncentrálok. A bemutatóra kész a figura, utána esetleg csak csiszolok rajta.

— Mióta foglalkozol színjátszással?

— A gimnáziumban sokat szavaltam, de játszani itt kezdtem Szegeden.

— Az első szerep?

— Véletlen folytán — az egyik szereplő megbetegedett — jutott nekem Ionesco, „A király halódik" című drámájában. A legemlékezetesebb számomra mégis az „Állatkerti történet"-ben való szereplés marad.

— Mit jelent neked a színjátszás?

— Kicsit filozófikus leszek. Az embernek van egy ellentmondása. Él, mint egyén; él, mint egyén a többiek között. Csak akkor él igazán, ha hasznosítja magát a többiekért. Ha hat a világra, s ennek eredményét érzi is. Nos, a színészet ennek az ellentmondásnak az átélése, tolmácsolás az egyén és a társadalom között.

Figyelem. Míg szerepről, játékról, színházról beszél különös csillogás vibrál szemében. Belső forrongása akaratlanul átterjed külső magatartására. Széles kézmozdulatokkal is segíti kifejezésre juttatni és megértetni mindazt, amit mondani akar.

— Hogyan kerültél mégis a Jogra?

— Eredetileg bölcsésznek készültem, aztán jogász lett belőlem. De nem bántam meg. Jogelmélettel foglalkozom és nagyon szeretem a filozófiát is.

— Mondd meg őszintén mire könnyebb felkészülni, vizsgára, vagy bemutatóra?

— Vizsgára.

— És az „előadások" hogy sikerülnek?

— Még sohasem „buktam meg". Másodévtől kezdve népköztársasági ösztöndíjam van. Diákkörben is dolgozom. Bár ez nem hobby, azért kedvvel csinálom.

— Hol tanulod a szerepszöveget?

— Mindenütt. A múltkorban megjártam. Ugyanis az történt, hogy mentem az utcán és a szöveget mondtam. Hangosan. Előtte körülnéztem, vajon jön-e arra valaki. Nem láttam senkit. Csak később vettem észre, hogy egyik ismerősöm a tuloldalon dermedten bámul. Na, ez a Nagy is megbolondult, gondolhatta.

— Közönség előtt játszani — népszerűséggel jár. Hogyan viseled el?

— Köszönöm, jól esik.

— Fizetség, díj jár-e a szereplésért?

— Nagy élmények, külföldi utak. Kell ennél több?

— Az államvizsgák után mi lesz a hobbyval?

— A diploma megszerzése után nincs szándékomban játszani. Ügyvéd szeretnék lenni, emellett elmélyülni a filozófiában.

Nem is olyan régen a „Gödör"-ben szem-, és fültanúja voltam annak a kiselőadásnak, melyet Endre tartott a pénztárosnőnek a német határozott névelőkről.

— Nyáron egy hónapot Németországban töltöttem. Utána nagy vehemenciával nekiláttam a nyelvtanulásnak. Már megpróbálkoztam szépirodalom fordításával is.

Ha jól emlékszem Endre említette beszélgetésünk folyamán. hogy próbák idején napi négy órát fordít szövegtanulásra. Ezenkívül kis filozófia. kis nyelvészkedés meg azért ott vannak a jogi tanulmányok is, nemde? Kíváncsi vagyok jut-e még ideje valamire.

— Mellékhobby?

— Ha rúgják a fiúk a „bőrt", gyakran „beszállok".

— Udvarlás?

— Mit is mondjak? ... Inkább ne beszéljünk erről.

Mosolyog. Egész lénye egy vidám mosoly. Könnyed, vagy. ahogy mondani szokták, lezser.

Neki könnyű, ilyen hobby mellett...

Szepesi Attila:

A madár balladája

felröppent a madár
felleg-kupolákra
felszállt a világgá-
világító fákra

de nem úgy röppent fel
nyugalmasan szállva
nem ült arany-egek
csillag-ágbogára

a naptól a holdig
röpdösött zizegve
szállt volna a vakká-
vakító vizekre

de a föld alatta
kerek kővé vált
erdeje-mezeje
csak porszemmé vált

járatlan utakon
útját tévesztette
útja az úttalan
semmibe vezette

nem találta többé
otthonát-világát
lombos erdő lombját
lepergő homályát

nem röppen le onnan
fészkére se többé
csillaggá változott
tűzzel-tündöklővé

hogy is röppene már
a lebegő fákra
mikor a Tejút lett
sziporkázó szárnya

Lebegő fákból, madarakból

Hajaddal összekeveredve,
világító tested ölelve,
hadd tudjam, hogy vagyok, hogy élek,
ezer évig és ezer éve;
hogy nemhiába ostromollak
fegyvertelen, hogy megvagy, itt vagy,
gyönyörbe-nyújtózva halálig;
hogy újra s újra kivirágzik
öled, emberré-dombosodva,
lüktetve, vágyva, szerteosztva
gonddá, örömmé, szenvedéllyé,
termő rögökké, tiszta éggé;
s szavam hozzád csak a világból
válogassam lebegő fákból,
madarakból, kerek kövekből,
sosem-csituló tengerekből.

Lapok és évfordulók

Népszerű ifjúsági lapjaink nagyrésze mostanában ünnepli megalapításának tízéves évfordulóját. Januárban volt tízéves a KISZ kezdettől fogva népszerű és színvonalas lapja, a Magyar Ifjúság, a család és otthon ötletes barátja, az *Ezermester* és a legifjabbak kedvence, a *Dörmögő Dömötör.* Februárban a rejtvényfejtők örömére tíz éve megjelent *Füles* „fülének" járt ki a születésnapi gratuláció, márciusban az *Ifjú Kommunista* és a *Kisdobos* ünnepel. Az előbbi a tizedik, az utóbbi a tizenötödik évfordulót. Mi ötévesen gratulálunk nekik, és örömmel üdvözöljük az „újszülötteket", a *Nemzetközi Diákhirek* és a *Hungarian Student* első számait.

Boros István:

A mérleg két serpenyője

Az országút szélén álltak, Kistelek után két-három kilométerrel. A nyúlánk fiú sovány volt, de vállas. A lány két fejjel alacsonyabb, fekete sima hajú, „áramvonalas" ahogy mondani szokás. Fél órája vártak.

— Intek ennek a teherautónak!

— Ne viccelj! Hét végén urak vagyunk! Csak személykocsival! — így a lány.

A teherautó elzúgott mellettük, a légáramlás meglobogtatta a lány haját.

— Mint egy fekete sörény — gondolta a fiú. Ameddig végiglátták az utat, üres volt a szürke betoncsík. Magához húzta és megcsókolta a lányt. Most viszi haza a szüleihez, bemutatni leendő menyasszonyát. Csak így autóstoppal, mert romantikusabb és főleg jobban bírja a diákzseb, mint a vonatot. A világoskék Opel megállt. A fiú eldarálta a szokvány szöveget:

— Kérem szépen, ha lenne szíves, egy darabig, ugyanis...

— Tessék — mondta a férfi és fölényesen mustrálgatta a lányt. Simán indultak és a mutató gyorsan libegett a százas felé. A férfi igazított a viszapillantó tükrön és így sima, borotvált arca kicsúszott a fiú látószögéből.

— Évát nézi — a fiú odébb akart helyezkedni, mintegy véletlenül tolta volna arrébb a lányt is, de az ellenállt a fénylő tükörtéglalapba nézve. A férfi törte meg a csendet:

— Hát hová?

A lány mosolyogva, szolgálatkészen mondta:

— Mucsára. Öreglátogatni...

— Hozzánk — nyomta meg a szót a fiú.

— Nagyon szép dolog, fiatalember. És ha szabad érdeklődnöm, mivel foglalkozik maga?

— Tanárjelölt vagyok. Történelem szak.

— Ne mondja! De romantikus. Akik azokat a régi izéket olvassák! Nagyszerű! Lehet, hogy még 1500-at is keres majd! Persze, addig kinő a szakálla, ifjú ember. Szép dolog! Történelem! Imádom azokat a régi izéket! Kár, hogy nincs időm olvasni. Hja, az élet rohan. De a mozit, azt imádom! Kár, hogy nem hoznak egy-két cowboy-filmet is. Bukok a témára.

Nevettek. A férfi meg Éva, aki továbbra is a tükörbe bámult. A férfi észrevette, hogy nézi a lány és öntelten nyomott a gázpedálon. A mutató megállt a százon.

— Sajnos, jobban nem megy. Öregecske típus. Hatvanas. Hja, szegény az ember gyereke... Csak bevágjon a kis üzletke, szerzek egy jobbat. Gyűjtsatok rá, gyerekeim! — folytatta szemtelen hangon és amerikai cigarettát kínált hátra.

— Az IKKA-ból szereztem, egy kis ravaszság, ez nem történelem.

Ujra csak ketten nevettek. A férfi és a lány. A fiúnak eszébe jutott a húszas a zsebében, meg a ház, ahová Évát viszi. Apja nyugdíjas lakatos, aki este a ház előtt lavórból mosdik, meg csámcsogva eszik az asztalnál. Éva szüleinél már volt. „Dr. Kovács ügyvéd." Most félt hazamenni.

— Mi van, ifjú ember? Ön a nagy hallgatag? Ecsetelje tán pályája előnyeit!

A kocsi surrogva vette a kanyart.

A pofájába kellene vágnom — gondolta a fiú. Éva a bőrülést simogatta.

— Én, fiatal barátom, csak csóró bőriparos vagyok, de kibírom — folytatta a férfi Nem is tudom, mit ugrálnak azzal a diplomával egyesek! Mehetnek kukutyinba kölyköt idomítani! Énnekem jó Pesten is! — ezt viccnek szánta.

— Hajrá nyomorgány! — szólt ki az ablakon és szinte súrolva előzött egy háromkerekű Valorexet. Már látták Kecskemét tornyait.

— A Homok előtt kiszállunk — mondta a fiú.

— Dehogy — nézett rá Éva. Ugye elvisz a keresztződésig?

— Nem akarunk addig menni! Hiszen tudod — magyarázta a lánynak — beszélni akarok Neked a templomról...

A Homok előtt tényleg kiszálltak. A fiú felnézett a templomra, de nem szólt semmit. Éva megfogta a karját.

— Kár, hogy nem Pestre megyünk. Kellemes ember volt — mondta. Majd veszünk neked is egy olyan bőrzakót, mint neki volt.

A templomról nem beszéltek aznap. Éva a kocsira gondolt, meg arra, milyen lesz „Mucsán" és nem értette, a fiú miért nem akar olyan bőrzakót, mint a férfinak volt.

Ötvenmillió dollárral csökkent havonként az elmúlt évben az Amerikai Egyesült Államok aranytartaléka. A Federal Reserve Bank közlése szerint tizenegy hónap alatt 554 000 000 dollárra rúgott a csökkenés Az 1949 évi 24 563 000 000 dollárral szemben 1966 végén az aranytartalék értéke 13 262 000 000 dollár volt.

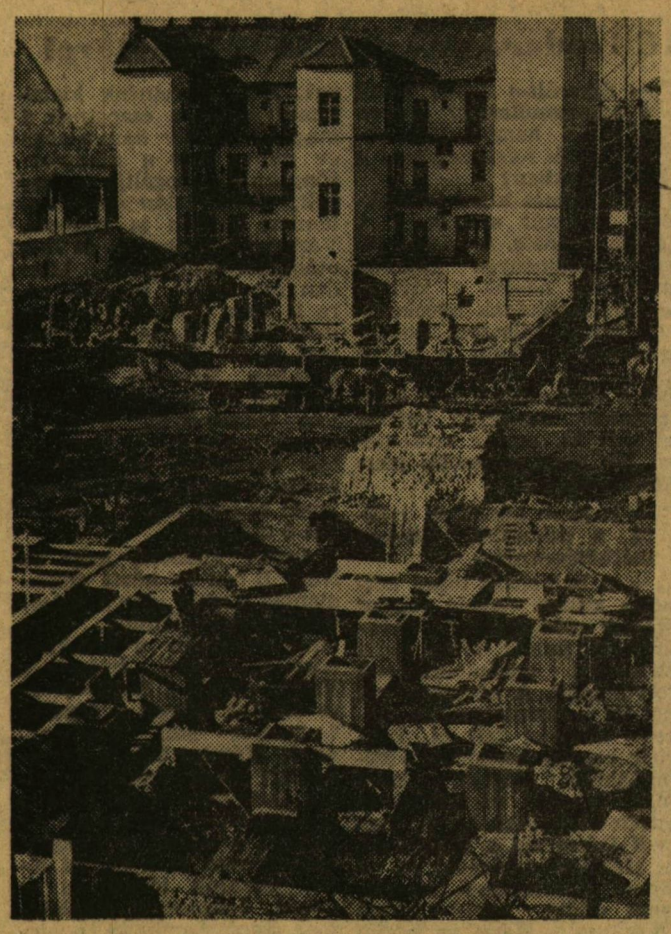

A múlt év október-novemberében elkészült alapozás védőtakaró alatt pihent, ülepedett a hideg téli hónapokban.

A falak magasra nőnek

Az egyetemi KISZ-társasházakról

Mint korábban már megírtuk — azzal az 1965-ös felméréssel indult egyetemeinken a KISZ-társasházépítési akció, amelyet egyetemeink KISZ-bizottságai kezdeményeztek a fiatal oktatók lakáshelyzetének felderítésére. A felmérésből mutatkozó kép nem volt valami szívet-lelket derítő. *Kiderült, hogy a két egyetemen mintegy 200 oktató lakásgondja kíván sürgős segítséget.*

Kezdeti vonakodás, óvatoskodó fenntartások után az ötlet végülis egyértelmű helyeslésre talált mindkét egyetem KISZ-végrehajtóbizottságai, s nem különben az egyetemek állami és pártvezetése szintén. A JATE és a SZOTE KISZ-bizottságai közösen határozták el: lépéseket tesznek a fiatal oktatók nehéz lakáskörülményeinek megszüntetésére. Létrejött a társasházépítési akció szervezésével és irányításával megbízott Intéző Bizottság. Számos tárgyalás, mintegy fél éves előkészítő munka eredményeként kialakultak az ötlet megvalósításának reális feltételei.

Küzdelem és vidéke

A reális feltételek természetesen nem jelentették azt, hogy a megvalósítás útja ettől fogva nyílt, egyenes és könnyű út lett volna. Ellenkezőleg. A voltaképpeni küzdelem itt kezdődött el igazán. A cél az volt, hogy minél rövidebb idő alatt sikerüljön megindulnia az építkezéseknek. Csakhogy pontosan ez a célkitűzés kívánt sok-sok harcot, rengeteg előre nem is látott gátló tényező s nem utolsó sorban a hivatali ügykezelés, a bürokrácia mindent tengeri kigyóvá varázsolni tudó bűvészkedése ellen.

Lapunk lépcsőfokról-lépcsőfokra tanulja és krónikákása volt ennek a szívós szervezőmunkának. *A megszámlálhatatlanul sok tárgyalás után — hála annak az egyetértésnek, támogató segítségnek, amivel a megyei és városi pártbizottság, a tanácsok, a megyei képviselőcsoport s más vezető testületek tanusítottak az ügy iránt — kialakult az akció részletes, pontos programja.* Megszületett a döntés az építkezések több ütemű megvalósításáról. Elkészültek — a Szegedi Tervező Vállalat KISZ-szervezetével kötött szocialista szerződés eredményeként — néhány hónap alatt az építkezések összes tervei s megszerveződött az első ütemben felépülő 86 lakás építőközössége is. Nap mint nap újabb problémák merültek fel. Közművesítés, területkisajátítás, talajmechanikai vizsgálatok megoldása, szanálások stb. S a lakások elosztása is sok fejtörést okozott az Intéző Bizottságnak. Hihetetlennek tűnhet, de tény, hogy 34—35 variáció után alakult csak ki a végleges elosztási terv. Közben újabb tárgyalások eredményeként — amelyekbe az akciót támogatva bekapcsolódott személyesen a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora is — tavaly júniusban megegyezés született az OTP-vezérigazgatósággal a társasházépítés hitelfeltételeiről.

Ez azonban koránt sem jelentette még az építkezés megindulását. Közben változtak bizonyos építőanyagok árai s emiatt módosítani kellett a költségvetést, aztán a kisajátított területrész volt tulajdonosaival, elsősorban a Bécsi krt 37. szám alatti tulajdonossal folyó hosszas viták késleltették a kivitelező vállalat felvonulását, ami a tervezetthez viszonyítva mintegy két hónapos késéssel csak 1966 októberében történt meg.

Megindul az építkezés

Az építkezés területének „bekerítése" és a kivitelező Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat felvonulása után tavaly novemberben megkezdődtek a négy lakóépület alapozási munkái. Év végéig a „D" és „C" épület teljes alapozása, valamint az „A" és „B" épület részleges alapozása megtörtént. A január első napjaiban beálló hidegebb idő miatt az építkezést le kellett állítani. Az elkészült alapozás védő takaró alatt pihenve, ülepedve várta az enyhébb időjárás beköszöntését. E sorok megjelenésének időpontjában már ismét teljes lendülettel folyik a munka s az óriás toronydaru segítségével rohamosan magasodnak majd mind a négy lakóépület falai a 86 fős építőközösség minden tagjának nagy-nagy örömére.

Látva a szorgalmas munkát s visszagondolva az idáig vezető útra, a sok-sok tárgyalásra és arra a társadalmi méretű összefogásra, mely egy kitűnő kezdeményezést a sikeres megvalósulásig juttatott el, akaratlanul is szimbólikus értelműnek érzi az ember az itt folyó építkezést. Társadalmi ügynek egy épülő, épp így magasodó-emelkedő társadalom jelképének.

A munka folyik. A tervezet szerint több ütemben de 1967 októberének végéig mind a 86 lakás gazdája elfoglalhatja új otthonát a 4 épületben. A közelmúltban elkészült az építkezés több mint 15 millió forintos költségvetésének részletes kimunkálása. A véglegesnek mondható költségmutatók igen kedvezőek. Az összes költségek 73,7 százalékát fedezi az OTP, a maradó 26,3 százalékot pedig az építtetők több részletben befizethető készpénzzel. Az utolsó részleteket március hónap folyamán fizetik be.

Számok, tények a képhez

Mint említettük az első ütemben 86 lakás épül négy épületben. Ebből 12 lakás kétszobás, összesen 54,5 négyzetméteres alapterülettel. A készpénzbefizetés a kétszobás lakásoknál 1 év alatt 3 részletben összköltségre átlagosan 37 ezer 600 forint, ezen belül az építkezésre 32 ezer 700 forint volt.

Két és félszobás lakás kétféleképpen épül. A kisebbek alapterülete 60 négyzetméter. Ezekből 32 lakás készül el. Itt az átalános befizetés összköltségre 38 ezer 700 forint, ezen belül az építkezésre 33 ezer 400 forint volt. A nagyobb alapterületű, 63,5 négyzetméteres két és félszobás lakásokból 21 készül. Itt az átlagos készpénzbefizetés összköltsége 47 ezer 700 forint, ezen belül az építkezésre 42 ezer forint volt.

Végül épül még 21 három és félszobás lakás is. Alapterületük 73 négyzetméter. Itt a készpénzbefizetés összköltségre 74 ezer 900 forint, ezen belül építkezésre 68 ezer 500 forint volt. A 86 lakásra kiszámított alapterület-átlag 65,2 négyzetméter, ami a jelenlegi lakásépítési normákhoz viszonyítva kivételesen nagy alapterületet jelent. A 86 építtető közül 31 személy részesült készpénz-kedvezményben. A tervek szerint 17 építtető számára garázs is épül.

A 86 építtető közül 42 család a Szegedi Orvostudományi Egyetem részéről kapcsolódott be a társasházépítési akcióba. Ez 56 orvosegyetemi dolgozót s ugyanennyi családtagot jelent átlagosan. Az 56 orvosegyetemi dolgozóból 50 az egyetem oktatója.

Néhány jellemző részlet a költségvetési tervből. A négy épület vállalati összege fix-áras szerződés szerint 14 millió 949 ezer 900 forint lett volna, azonban sikerült 3 százalék kedvezményt kiharcolni s így 14 millió 500 ezer 821 forintra redukálni a fix-áras építési költséget.

Jelentkezett viszont szerződésben nem szereplő költségként építési költség. Ez négy tényezőből tevődött össze. Az építkezést előkészítő munkák költsége (zöldkár, MÉH telep költöztetése, kerítések, talajmechanikai vizsgálat, tervezés), szerződés szerinti többletköltség (terepegyengetés, tuskóírtás, járda helyreállítása, postai vezeték-áthelyezés, alapozási többletköltség), befejező munkák (kerítés helyreállítása, közművek bekötése, füvesítés, parkosítás, padok, porolóállványok stb.) s végül tervezői művezetés költsége. Ez együtt 312 ezer 61 forint többletköltséget eredményezett. Ilyenformán a teljes építési költség összege 14 millió 812 ezer 882 forint. Ehhez a telek árat hozzáadva a költségek végösszege 15 millió 305 ezer 719 forint, ami 1,5 százalékkal több csupán az eredeti előirányzatánál, annak ellenére, hogy a telek ára lényegesen nagyobb összeget jelentett a tervezettnél.

A lakásokra lebontott költségkihatást nézve 1 négyzetméterre 2618—2649 forint árösszeg esik, ami rendkívül olcsó, kedvező. Kölönösen azt tudva, hogy ebbe az árba beleszámítódik a beépítet bútorok, berendezések, központi TV-antenna ára is. Az árösszegek kedvező alakulásához jelentősen hozzájárult az a tény, hogy az Intéző Bizottság a tervezés óta kimutathatóan mintegy 1 millió 110 ezer forintot takarított meg. Összességében szintén kimutatható tény, hogy ezek a lakások 20—25 ezer forinttal olcsóbbak a szokásosnál. S rekorderedménynek számít az is, hogy a tervezési munkák megindulásától számíva csupán 2 év telik el a lakók beköltözéséig! (Hazai viszonylatban ez feltétlenül rekorderedmény!...

Mindezek a képet árnyaló, pontosító számok, adatok s maga az akció bizonyította, hogy a legnehezebb problémákon is lehet segíteni, csak akarni kell ezt a segítést és szívósan, kitartóan harcolni, dolgozni a célért. A két egyetem KISZ-bizottságai közös akciójának ez talán az egyik legfontosabb, elvi jelentőségű tanulsága.

A második ütemben

Párhuzamosan az első ütemben felépülő 86 lakás tulajdonosaiból megalakult építőközösség gondjainak megoldásával több mint egy év óta folyik a második ütem szervezése. A Bécsi krt-Petőfi sgt. sarkán lebontott földszintes, régi ház helyén 10 emeletes lakóépületben mintegy 100 lakást építenek majd fel. Az épület földszintjén 4 üzlethelyiséget alakítanak ki. A tanulmányterv elkészült már s e szerint a várható költségkihatás 20 millió forint lesz. A kiviteli tervdokumentáció készítése folyamatban van. Az új épület, melynek felépítésére a Szegedre koncentrált kőolaj-bázis építési feladatai miatt valamivel később kerül sor, a város egyik legszebb lakóépülete lesz, s lakóinak minden kényelmet biztosít.

A két ütem együttes megvalósulása 200 egyetemi oktató lakásgondját oldja meg. Ez a nagyszerű célkitűzés minden fáradságot megér. Eddig is merültek föl nehézségek, nyilván ezután is jelentkeznek első pillantásra talán leküzdhetetlennek látszó akadályok. A két egyetem KISZ-bizottságai és a közös Intéző Bizottság, az egyetemek állami és pártvezetésének támogatásával s maga mögött tudva a megyei és városi vezetők testületek támogató jóindulatát, mindent megtesz az akció teljes sikeréért. A két egyetem között példás együttműködés alakult ki már eddig is ebben a kérdésben. S összekovácsolódott a közös Intéző Bizottság is az együtt vállalt és végzett nehéz szervező és irányító munka során.

Hosszú még az út a teljes sikerig. Azonban az ötlet felvetésétől mostanáig elvégzett munka, az elért eredmények teljes biztosítékot jelentenek immár a végső sikert illetően is. *S a társadalmi összefogás nagyszerűsége és minden akadályt legyőzni tudó ereje példa lehet abban az értelemben is, hogy csak ebben a társadalomban, a mi viszonyaink között vetődhetett fel egyáltalán egy ilyen akció megvalósításának a gondolata.*

Az Intéző Bizottság és a két egyetemi KISZ-bizottság most tárgyal arról, hogy az egyetemi KISZ-társasházépítési akciót milyen formában ismertesse mind a helyi, mind pedig az országos közvéleménnyel. Tervezik egy 15—20 perces mozgófilm elkészítését, fényképalbumok készítését, valamint egy fotodukumentációs kiállítás megrendezését is. S a több mint két éves megfeszített küzdelem példája nyilván másutt is hasonló kezdeményezésekre, hasonló összefogásra és hasonlóan szívós, következetes küzdelemre buzdít majd. Erről az eredményről, erről a sikerről sem szabad elfeledkeznünk.

PAPP LAJOS

A toronydaru mellett magasodnak már az épületek falai is. Az „A" és „B" épületet falazzák a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat kőműves szakmunkásai.

Választási nagygyűlés. Március elsején a Szemészeti Klinika előadótermében a termet zsúfolásig megtöltő érdeklődők, a szegedi felsőoktatási intézmények professzorai, oktatói, dolgozói és hallgatói jelenlétében jól sikerült választási nagygyűlést rendeztek. A nagygyűlésen, ahol megjelent és felszólalt Siklós János, a megyei pártbizottság titkára is, dr. Petri Gábor képviselőjelölt mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet.

Kollégiumi napok. A Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-bizottsága március 16—17—18-án kollégiumi napokat rendez. A három napos program keretében kiállítás nyílik a Jancsó Kollégiumban, a fotokör rendezésében, melynek legjobb képeit, díjazzák is. Az Apáthy Kollégiumban a Szeged—Odessza testvérvárosok mozgalom kapcsán rendeznek képkiállítást. Március 16-án ugyanitt este 8 órától dr. Petri Gábor professzor tart előadást „Az egészségügy perspektívái a harmadik ötéves tervben" címmel. Március 17-én a Semmelweis Kollégiumban Szalay Ferenc festőművész tart előadást a vásárhelyi képzőművészetről, míg a Jancsó Kollégiumban Gál István filmrendező vezetésével vitaest lesz Fellini művészetéről. Március 18-án délelőtt 9 órától a Semmelweis Kollégiumban tanácskozást rendeznek „A kollégiumi nevelő munka és a szocialista kollégium tervezete" címmel. Ezen a napon kerül sor a különböző sportversenyekre is. Három sportágban (kosárlabda, labdarúgás és asztalitenisz) lesznek mérkőzések a kollégiumok válogatottjai között, illetve labdarúgásban a kollégiumok válogatottja az orvoskari válogatottal mérkőzik majd. Este a Semmelweis Kollégiumban vidám zenés műsorral és tánccal ér véget a kollégiumi napok programja.

Arab-magyar est. Március 5-én a Juhász Gyula Művelődési Házban hangulatos, színes baráti estet rendezett a Szegedi Orvostudományi Egyetemen tanuló arab diákok 9 főnyi csoportja. Énekszó, tánc, szavalatok és filmvetítés szerepelt az est műsorában, amelynek két házigazdája Haddadin Hani, az arab medikusok képviselője és Besenyi Sándor, az egyetemi KISZ-bizottság titkárhelyettese volt. A baráti találkozó vendégei kellemesen szórakoztak ezen az estén, mely a már hagyományossá váló baráti est-sorozat sikeres folytatása volt.

A százéves polémia. „A kiegyezés a mai kutatások tükrében" címmel dr. Hanák Péter, a történelemtudományok kandidátusa előadást tartott a Szegedi Tanárképző Főiskolán március 1-én. A történelem szakos hallgatók tudományos diákköre rendezésében elhangzott érdekes előadást élénk vita követte.

A sakkozás szerelmesei kiderítették, hogy a legnagyobb orszírók is milyen szenvedéllyel hódoltak ennek a művészetnek. Az első pétervári sakk-klubot Csernyisevszkij alapította. Lev Tolsztoj Rjepinnel vívott nagy csatákat, valamint Tanyejevvel, a nagy kórusművésszel. Turgenyev párizsi éveiben rendszeresen versenyzett és olyan hírnévre tett szert, hogy az 1870-es Baden-Badeni sakk világkongresszuson őt választották meg a kongresszus alelnökévé.

Szegedi Egyetem

Nyelvtudás, nyelvtanulás

Hozzászólás a Szegedi Egyetem cikkéhez

Örömmel olvastam a Szegedi Egyetem 1967. január 26-i számában a „Nyelvtudás" című vitaindító cikket. A nyelvtanulás szükségességét és fontosságát hangsúlyozó írás sokoldalúan veti fel és elemzi a kérdést. Egyetértünk a cikk több megállapításával, így például azzal, hogy nemzetközi tájékozottság, nemzetközi kapcsolatok nélkül nincs eredményes tudományos munka, hogy tudományos életünkben egyre fokozottabb szerepet kap a nyelvtudás megkövetelése, úgy érzem azonban, hogy a cikk néhány megjegyzése kiegészítésre, egyes sommás itélete pedig differenciálásra szorul.

Az orosz nyelv egyetemi és főiskolai oktatásának eredményét bizonyos mértékben csökkenti az a körülmény, hogy a nem nyelvszakos hallgatók egyetemi és főiskolai tanulmányaik IV. félévében lezárják az orosz nyelv tanulását. Az V—VIII. félévben többé nem foglalkoznak az orosz nyelvvel, így mire a diplomát megszerzik, bizony sokat felejtenek. *A nyelvtanulásnál annyira fontos folyamatos tanulást elősegítené, ha a legtöbb egyetemhez hasonlóan minden egyetemen és főiskolán szorgalmi jegy helyett a tanulmányi átlagba beszámító gyakorlati jegyet kapnának a hallgatók.*

A nyugati nyelvek szervezeti kerete egyetemenkint változik. Szegeden a Tudományegyetemen kötelező a második nyelv felvétele. A hallgatók gyakorlati jegyet kapnak, ami beszámít a tanulmányi átlagba. Itt a nyelvtanár a hallgatóktól megkövetelheti az órák rendszeres látogatását és az óráról-órára való készülést, *az Orvosegyetemen azonban, ahol az veszi fel a második nyelvet, aki akarja és ahol gyakorlati jegyet a hallgatók nem kapnak, erre nincs módja a tanárnak.* A tapasztalat szerint a hallgatók egy kis százaléka még így is szorgalmasan látogatja az órákat és készül az anyagból, jórészük azonban, különösen demonstrációk idején nem jár fakultatív nyelvi órákra. Ezen a helyzeten *sokat segítene, ha legalább a tudományos diákköri tagok számára kötelezővé tennék a második idegen nyelv tanulását.* A SZOTE KISZ Bizottsága törekszik erre, reméljük, az Egyetemi Tanács is támogatni fogja ezt a törekvést. A tapasztalat szerint ugyanis a hallgatók egy része számára nem elegendő a nyelvtanulás lehetőségének biztosítása.

Nem értünk egyet a cikknek azzal a kitételével, hogy „elmulasztottuk megvizsgálni mind máig nyelvoktatásunk rendszerének, módszereinek és tartalmának rengeteg problémát hordozó s egészében meglehetősen elavult építményét." A TIT Országos Konferenciáin és a „Modern Nyelvoktatás" című időszaki kiadványaiban, „Az idegen nyelvek tanítása" című folyóirat, a „Köznevelés", a „Felsőoktatási Szemle" évek óta rendszeresen vizsgálja felül „nyelvoktatásunk elavult építményét" és igyekszik meghonosítani az új mondatcentrumú szemléleten alapuló nyelvoktatás új módszereit különböző automatizáló gyakorlatrendszer kiépítésével, az audiovizuális eszközök alkalmazásával és a nyelvi laboratóriumokban folyó munka módszertani kérdéseinek a vizsgálatával. *A probléma inkább az új és a régi módszerek keveredésében és a keveredés arányában van.* Ezt pedig nem kis mértékben befolyásolja a nyelvoktatás célja, ami a nem nyelvszakos egyetemi hallgatóknál a beszédkészség bizonyos mértékű fejlesztésén kívül elsősorban a szakszövegfordítási készség kialakítását írja elő.

„Ki vizsgálja meg, eléggé ésszerű-e tartalmában például a nyelvleckék anyaga?" — teszi fel a cikkíró a kérdést. Megnyugtatjuk, országszerte nagyon alapos és elmélyült bírálatnak vetik alá az új tankönyveket. Hibák is előfordulnak természetesen, de az is kétségtelen, hogy tartalmukban és módszerükben egyre modernebbek az új nyelvkönyvek.

Vissza kell utasítani a cikknek azt a kitételét, ami szerint a hallgatók azért lazítanak a nyelvtanulásban, mert a tanárok engedékenysége az elbírálásban bagatelizálásra hajlik. Az igazság az, hogy az orvosegyetemen például a lazításra bőséges alkalmat szolgáltató laza oktatási keret ellenére a tanárok mindent elkövetnek, hogy a hallgatóknál maximális eredményt érjenek el. Ezt több olyan szakember állapította meg, akik részt vettek fakultatív nyelvi órákon és orosz vizsgákon és az eredményről elismerően nyilatkoztak.

Dr. Kálmán László

APROPÓ

Rejtvény

„Nincsen olyan ember, ki ne érezné egyszer, hogy sírni kell." Így szól a sláger, amely lassan már kimegy a használatból.

De sírni azért kell. Hol emiatt, hol amiatt. Ismerünk embereket, akik állandóan sírnak. Könny nélkül, avagy könnyezve. Ez csupán részletkérdés.

És mikor sír az egyetemista? Ha „kirúgják". Kézenfekvő, nem? Hát... az is elő szokott fordulni. Vagy, amikor felgyógyul „súlyos" betegségéből. Ekkor azért, mert sokat mulasztott... Sír, ha rossz jegyet kapott, de akkor is sír, ha jobbat akar.

Viszont, mikor keblére öleli az új tanrendet, feltétlen sír.

Mert nincsen olyan ember, aki erre ne érzékenyülne el.

Hát nem csodálatos?! A téli vakációról rettenhetetlen elszántsággal és pár kilóval megerősödve visszatérő egyetemistát friss tanrend várja. Akik a jelzett kilók nélkül érkeznek, azokat is várja. Itt nem a kilók számítanak.

De jöjjön az az újdonság! Á.: 18,50.

Miért is szabadkoznánk? Mert vannak tényezők, melyek ellene szólnak: állítólag egy csoportnak egy darab is elég. Ebben az esetben mi történik:

1. A csoportvezető kiírja az órarendet, míg a csoport tagjai szemlesütve várnak, majd — miután kész a „kivonat" — serényen másolni kezdik. — Ez pedagógiailag helytelen.

2. Nincs kihasználva minden tanrend. Olyan is akad, csoportonként egy kivételével, amely rögtön a vétel után használaton kívül porosodó tárggyá válik. — Micsoda pazarlás...

3. Ha egyről van szó, a csoporttagok a lehető legváratlanabb megoldást választják. Összedobják. Összedobják a pénzt és meglepik magukat egy példánynyal. — Hja, „iuventus ventus."

De essünk át a tényezők másik oldalára. Melyek szólnak amellett, hogy igenis nagyon hasznos a tanrend?

1. A hallgató rögtön világosan láthatja és számba veheti az órákat, a tantárgyakat, meg a különböző jelzéseket.

2. Tájékozódni lehet más évfolyamok, sőt más karok órarendjeiről.

3. Felmérést végezhetünk, hol könnyebb, hol nehezebb. Akár statisztikát is készíthetünk, hol több az órák száma, s mennyivel.

És mindez potom 18,50-ért.

Mik vannak?

Egyszerűen nem veszik észre, hogy ez a tanrend valójában nem is tanrend. Tanrend, de... annál jóval több. Az eddig látott vetélkedőket és „rázósnak" hitt rejtvényeket magasan veri. Csak el kell mélyedni benne. Egyszerű feladatok, könnyű megoldások nincsenek. Lépésről lépésre, összehúzott szemekkel lehet előrehaladni.

A sikeres megfejtéshez van egy receptem: vaslogika, kitartás, rátermettség plusz jó szimat.

Hát nem egyszerű?

Tóth Gyula

*

Szeged—Szombathely: gól nélküli döntetlen. Nagy küzdelem és kis játék. A kezdet nem volt valami meggyőző. S ez azt bizonyítja, valóban szükség van bizakodásra és — szerénységre egyaránt. A folytatás? Reméljük jobb lesz a kezdésnél.

Bizakodás és szerénység

Beszélgetés a SZEAC labdarúgó csapatának edzőjével

Rábay Lászlóval, a SZEAC labdarúgó-csapatának edzőjével a futballisták terveiről, felkészüléséről, gondjairól egy évvel ezelőtt beszélgettem. Akkor még nem is debütált az egyetemi csapat egykori játékosa, egy erejét vesztett szárnyaszegett, elkeseredett labdarúgókból álló együttest vett át, amelyik éppen akkor mondott búcsút az NB-I-nek. A fiatal edző szájából nem hallottunk nagy szavakat, nagy ígéreteket, még azt is meggondolta, hogy célul tűzze-e ki az NB-I-be jutást. De nem hiányoztak a konkrét tervek, a játékosok pszichikai állapotának javítása, a fiatalok beépítése, a csatársor „nehezítése", vagyis a komoly, rendszeres munka igénye. — Az eredményeket ismerjük: a SZEAC bajnokságot nyert az NB-I-ben, szerencsével, de jó bajrával, és nem túlságosan magas színvonalú játékkal. A beszélgetést — bizarr ötlet, különösnek tűnik, pedig való — ott folytatjuk, ahol egy évvel előbb abbahagytuk.

— Kozma, Török, Terhes és Schrott beépítéséről hallottunk annak idején...

—Igen, így terveztük. Nos, Kozma, a 17 éves, tehetséges játékos a csapat erőssége, az NB I B-s góllövőlistán második lett. Ifjúsági válogatott. Jelenleg izomhúzódással bajlódik, de reméljük, hogy a bajnokság kezdetére teljesen egészséges lesz. Schrott szintén tehetséges játékos, de rendkívül sérülékeny, s emiatt már hosszú idő óta nem játszott. Pillanatnyilag egészséges. Edzésben van és számítok rá. Terhes magas vérnyomással bajlódik, s ez a kellemetlen állapot zavarja a komoly felkészülésben. Török sérülékeny játékos. A múlt évben sokat betegeskedett, saját kérésére átigazoltuk a SZVSE-be.

— Sikerült-e jobbá tenni a csapatszellemet? Milyen a baráti hangulat, a közösségi és felelősségérzés a játékosokban?

— A kiesés utáni időszakban ez volt számomra a legfőbb kérdés. Az egyre javuló eredmények azonban magukkal hozták a játékosok önbizalmának növekedését. Sokat változott, pozitív irányban fejlődött a baráti és sporttársi szellem is. Ebből a szempontból nem kifogástalan, de olyan helyzet alakult ki, amely serkentően hat majd nehezebb mérkőzéseinken.

— Hogyan készültek ezekre a nehezebb, NB-I-es mérkőzésekre?

— A bajnokság utáni kéthetes szünet nyolc napos szegedi előalapozással, január 3-tól január 17-ig pedig keszthelyi edzőtáborozással folytatódott. A következő két hét tíz — tornatermi és mezei— edzéssel telt el. Február elsején kezdődött a formábahozó időszak, most már labdás edzésekkel és edzőmérkőzésekkel. A Szegedi Dózsával, a SZAK-kal, a Mezőkovácsházával és a Budai Spartacussal játszottunk eddig, egyre javuló formában. Már az eddigi eredmények is bizonyították, hogy az erősítés jól sikerült. Szinte kivétel nélkül, minden játékossal meg vagyok elégedve. Idén ismertebb nevű labdarúgók kerültek a csapathoz, olyanok, akik NB I-ben, NB II-ben is a jobbak közé tartoztak.

— Mi jellemzi tehát a jelenlegi csapatot? Ennek megfelelően milyen taktikát terveznek kialakítani az együttes vezetői és a játékosok?

— Mindössze két harminc éven felüli labdarúgónk van. A csapat átlag életkora 23 év. Ez az átlag egyébként pontosan megfelel elképzelésünknek és távlati terveinknek. Idén szeretnénk kialakítani annak a csapatnak a magvát, amely három-négy év múlva már a középmezőnyben is megállja a helyét, vagy talán ennél valamivel jobban is szerepel. Várhelyi III., Pusztai és Vass utánpótlás-válogatott. Minden reményünk megvan arra is hogy Tóth, Kővári, Reményik dr., Hajós dr. és Nemes is jól szerepel majd 1967-ben. Várhelyi I. megnyugtatóan játszik a védelem tengelyében, s ügyes kapus Zsirai is. A jó erősítést egyébként az is bizonyítja, hogy az új játékosok közül négyen máris bekerültek a csapatba.

Annak ellenére, hogy az NB-I B-ben az adott gólokalapján Komló után a második helyen álltunk, most látszólag mégis a védekező taktikára kell áttérnünk. Vagyis az NB I B-s 3—3—4-es felállás helyett a régebbi 4—2—4-et kell alkalmaznunk. Március 5-én a Szombathely ellen kezdünk, addig azonban még néhány edzőmérkőzés hátra van. Az SZVSE, a BVSC, a Kecskeméti Dózsa és a Csepel ellen játszunk idegenben és itthon, összesen 5 alkalommal. Sorsolásunk jó, nyolcszor szereplünk itthon és hétszer idegenben. A nyolc vendégcsapat között a SZEAC-hoz hasonló képességű együttesek lesznek, s a hazai pálya előnyét kihasználva majd ekkor kell igazán rákapcsolnunk.

— Mik a távolabbi terveik?

— Egy lengyel és egy bolgár turnét már lekötöttünk, s folynak a tárgyalások egy francia és egy NDK-s csapattal is. A legfontosabb, a bajnokság azonban már csak hetek kérdése, s mi erre koncentrálunk — mondotta befejezésül Rábay László.

Farkas István

Pályázat és jubileum

Tíz évvel ezelőtt jelent meg az Orvosok és Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete lapjának, az „Egészségügyi Dolgozók"-nak az első száma. A tízéves jubileum alkalmából a lap szerkesztősége pályázatot hirdet olyan írásokra, amelyek az egészségügyi dolgozók élet- és munkakörülményeinek alakulásával, az egészségügyi ellátás problémáival, a hivatástudattal és az általános műveltség gazdagításával foglalkoznak. A pályázat témakörei:

MEGOLDOTTUK. Különféle, a szakszervezeti tisztségviselők által megoldott, vagy felvetett s a dolgozók élet és munkakörülményeivel, szociális ellátottsággal, munkásvédelemmel, egészségügyi ellátással kapcsolatos problémák ismertetése.

HIVATÁSTUDATTAL. Orvosok, egészségügyi dolgozók munkaterületükkel összefüggő tények, események alapján elemezzék az etikai, hivatásbeli követelményeket és azok megvalósulását segítő, vagy gátló tényezőket.

MIÉRT TETSZETT? Valamely művészeti, vagy irodalmi alkotás ismertetése és kommentálása, a művek által keltett érzések és gondolatok ismertetése.

A pályaműveket 1967. május 1-ig kell beküldeni. Terjedelmük három-négy gépelt oldal (egy oldalon 28-30 gépelt sor) lehet. A pályázat jeligés. A műveket három példányban kell eljuttatni az Egészségügyi Dolgozó szerkesztőségébe (Budapest V. Nádor u. 32.). A pályázathoz zárt borítékban csatolandó a pályázó neve és pontos címe. A borítékra kell ráírni a jeligét. A jeligés borítékok felbontása a művek elbírálása után, közjegyző jelenlétében történik meg. A pályázatokal témakörönként értékeli és díjazza a bíráló bizottság. Első díj: 1000 forint, második díj: 800 forint, harmadik díj: 500 forint. A legjobb írások folyamatosan megjelennek az Egészségügyi Dolgozó hasábjain.

SAKK

Rovatvezető: dr. Blahó György

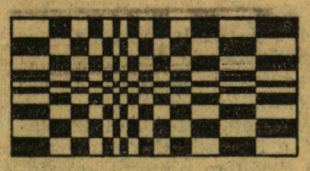

HOL MINDENÜTT LEHET SAKKOZNI?

Például versenyteremben, tábla mellett, órával. Ime:

ALJECHIN-VÉDELEM. Nimzovics—Aljechin, Semmering 1926. márc. 7.

„Az óra lüktet lassú percegéssel,
Kimérve a megmérhetetlen időt."

Arany János e gyönyörű sorokat a sakkóra feltalálásának idején írta, de nem e picurka szerkezetre, hanem a sors irtóztató óraművére alkalmazva. 1862 óta kötelező a sakkóra, e szükséges rossz, tömérdek gonoiot, izgalmat, vajúdást okozott a versenyjátszóknak és nem egy játszmának sorsdöntő faktorává lett, megváltoztatva annak kimenetét. A semmeringi nagyverseny 1. fordulójának alábbi szenzációs összecsapása is a rettegett sakkóra jegyében pergett le.

1. e4 Hf6 2. Hc3 d5 3. e5 A Baltikum nagymestere szívesen játsza ezt a lépést a francia védelem korai szakában és itt is gondolkodás nélkül meghúzta, míg az első lépésben, melyen egész éjszaka gondolkodhatott, sokat tűnődött.

3. — Hfd7 4. f4 e6 5. Hf3 c5 6. g3 Hc6 Az első játéknap végeztével feledhetetlen elemzéseknek voltam szem- és fültanúja. Nimzovics és Aljechin bemutatta játszmájukat a verseny doyenjének, a 64 éves Tarrasch dr.-nak. A két ideges és gyors kiejtésű matador párbeszéde, vitatkozása, a tüzes nyelvek és tüzes gondolatok nagyszerű csatája még egyszer elvonultatta a számtalan változatú játszmát minden izgalmával és ezzel szemben Tarraschnak, a kritikusnak, klasszikus nyugalma úgy hatott, mintha az Olümposzról a régi istenek néznék az emberi nemnek bajlódásait. Végezetül mindkét fél csodálkozással állapította meg a másikról, hogy az egyes lépések és hadállások megítélésében mennyire egyező a véleményük. Nagymestereket egyébként átlag könnyebb meggyőzni valamiről, mint a kávéházi játékosokat. — Tarrasch itt megjegyezte, hogy sötét jobban áll, mert erős gyalogjai vannak a centrumban. Nimzovics, kinek ereje és egyben gyöngesége is a gyaloglánccról elméletben vallott és gyakorlatban is követett teljesen újszerű tana, legott megjegyezte, hogy a sötét gyalogok nem erősek. Erős, úgymond, az a gyalog, mely előnyomulhat vagy amelynek előnyomulásától félni kell. Itt bármelyik sötét gyalog mozdul, fontos pontokat enged át a világos huszároknak, ezek tehát nem erős gyalogosok. De nem is gyöngék, vetette ellene Tarrasch. Ezt nem állítottam — mondta Nimzovics.

7. Fg2 Fe7 8. 0-0 0-0 9. d3 Hb6 10. He2! d4 11. g4 f6 12. ef gf! 13. Hg3 Hd5 14. Ve2 Fd6 15. Hh4 Hce7 16. Fd2 Az időzavar hatása: az első lagymatag lépés. Hh5 volt helyén.

16. — Vc7 17. Vf2 c4! 18. dc He3!! 19. Fe3: de 20. Vf3 Vc4: 21. He4 Fc7 22. b3 Vd4 23. c3 Vb6 24. Kh1 Hd5 25. f5 Rubinstein mutatott rá nyomban a játszma után, hogy miután sötét elmulasztotta Fd7 lépést, a világos vezér kirohanása h5-re 25. g5! után erős volt.

25. — Hf4 26. Bfd1 Kh8 27. Ff1 ef 28. gf Fe5 29. Be1? Fd7 30. Be3: Fc6 A borítékban leadott lépés.

31. Bae1 Hd5 32. Bd3 Hc3:? Sötét pontosan és soká számította a későbbi főváltozatot, de egy démoni lépést mégis elnézett.

33. Hg6+! hg 34. Vg4!! Ez volt a meglepetés, mely az ellenfelet is, a közönséget is extázisba hozta.

34. — Bf7 35. Bh3+ Kg7 36. Fc4! Fd5 37. fg Itt már csak néhány perce volt mindkét félnek s a játékosokat is, a közönséget is teljesen elhagyta nyugalma. Nimzovics két könyökével hátrafelé evezett és motollázott, hogy a 30 kibic közt levegőhöz és szabad helyhez jusson, a két nagymester már képtelen volt írni, képtelen volt az órát kezelni, képtelen volt ülni. Mindegyik a haját dúlta és érzékre találomra húzott.

37. — He4: 38. gf+ Kf8 39. Be4: Fe4: 40. Ve4: Ke7 41. f8V+! Bf8: 42. Vd5! Vd6 43. Vb7:+ Kd8 44. Bd3 Fd4 45. Ve4 Be8 Vége az időzavarnak, de vége a játszmának is.

46. Bd4: — sötét feladta. Az udvarias Aljechin kipirulva és minden porcikájában remegve rázta meg nem kevésbé felindult ellenfelének kezét és mosolyogva mondta: „Es war mir ein Vergnügen". Ezt az egyet nem hisszük el neki.

3. L. Kubbel, 1940

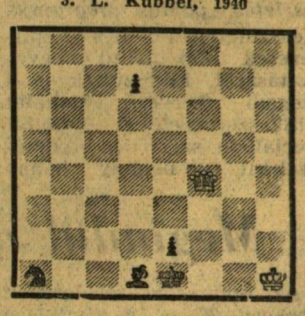

Matt három lépésben

Vil.: Kh1, Vf4. — Söt.: Ke1, Fd1, Ha1; gy.: d7, e2.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: **Papp Lajos.** Szerkesztőség: Szeged Magyar Tanácsköztársaság útja 14. Tel.: 15-198. 12-330. Kiadásért felel: **Kovács László** a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Tel.: 13-500. 13-116. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyed évre 3 Ft

Szegedi Nyomda Vállalat